

Vzdělávání policistů v problematice patologických jevů ve společnosti – protiprávní jednání pod vlivem omamných látek

Aleš Pospíšilík

Bakalářská práce
2013

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Aleš POSPÍŠILÍK**
Osobní číslo: **H10337**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Andragogika v profilaci na řízení lidských zdrojů
v neziskové sféře**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Vzdělávání policistů v problematice patologických
jevů ve společnosti–protiprávní jednání pod vlivem
omamných látek**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti vzdělávání dospělých a drogové kriminality.
Příprava metodiky výzkumné části.
Realizace kvantitativního výzkumu metodou dotazníku.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce: 68 stran
Rozsah příloh: 2 přílohy (4 strany)
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F., SVĚTLÁ, J. Jak napsat odborný text. Praha : Leda, 1999. ISBN 80-85927-69-1.

HLADÍLEK, Miroslav. Kapitoly z obecné didaktiky a didaktiky vzdělávání dospělých Praha : Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. ISBN 978-80-86723-75-4.

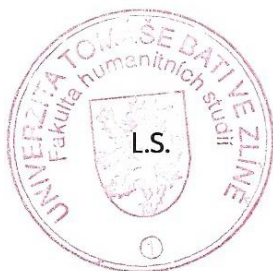
NEŠPOR, Karel. Návykové chování a závislost. Praha : Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-267-6.

STRAUS, J., VIKTORYOVÁ, J., PALAREC, J., STACH, J. Metodika vyšetřování drogové kriminality. PA ČR: Praha 2006.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. PhDr. Mgr. Jaroslav Balvín, CSc.**
Ústav pedagogických věd
Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2013**

Ve Zlíně dne 12. února 2013

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 23. 6. 2013

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k vyšší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce se věnuje vzdělávání příslušníků Policie České republiky v problematice omamných látek. Zabývá se vzděláváním jako celku, ale také vzděláváním ve veřejné správě. Charakterizuje organizaci PČR a systém vzdělávání, který u této organizace probíhá. Dotýká se problematiky omamných a psychotropních látek, jejich rozdělení, ale také osobností toxikomana, kriminalitou spojenou s užíváním drog a právní úpravou jednání pod vlivem drog.

Klíčová slova:

Vzdělávání

Vzdělávání ve veřejné správě

Policie České republiky

Policejní vzdělávání

Omamné a psychotropní látky

Toxikoman

Drogová kriminalita

Zákon a drogy

ABSTRACT

This bachelors thesis deals with education of Czech Police forces in narcotics issues. It covers an education in general and an education in a public administration. It describes Police of the Czech Republic organization and its education system. It deals with psychoactive drug issues and it describes different groups of these substances. Finally it describes a drug addict personality, drug use related crimes and laws concerning actions under the influence of a drug.

Keywords:

Education

Education in public administration

Police of the Czech Republic

Education of Police forces

Psychoactive drugs

Drug addict

Drug-related crime

Drug laws

Chtěl bych poděkovat doc. PhDr. Mgr. Jaroslavu Balvínovi, CSc. za užitečné rady a metodickou výpomoc při psaní mé bakalářské práce.

Dále bych chtěl poděkovat své manželce Mgr. Petře Pospíšilíkové za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce, a které si nesmírně vážím.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	14
1.1 HISTORIE VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH V ČESKÉ REPUBLICE	15
1.2 SOUČASNÁ SITUACE VE VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	16
1.2.1 Metody vzdělávání	17
1.3 VZDĚLÁVÁNÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	18
1.3.1 Vymezení pojmu veřejná správa	18
1.3.2 Principy vzdělávání	19
2 VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR.....	20
2.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA POLICIE ČR.....	20
2.1.1 Povinnosti policisty	21
2.1.2 Etický kodex Policie České republiky.....	21
2.2 POLICEJNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	22
2.2.1 Základní principy vzdělávání policistů	23
2.2.2 Vzdělávací programy.....	23
2.3 PROBLÉMY VE VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	26
2.3.1 Vzdělávání v problematice omamných látek	27
3 OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY	28
3.1 HISTORIE OMAMNÝCH LÁTEK.....	28
3.2 ROZDĚLENÍ OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK	29
3.2.1 Halucinogeny.....	29
3.2.2 Opiáty	30
3.2.3 Látky se stimulačním účinkem	30
3.2.4 Těkavé látky	31
3.3 OSOBNOST TOXIKOMANA A JEHO ROZPOZNÁNÍ	31
3.3.1 Komunikace s toxikomanem	32
3.4 KRIMINALITA SPOJENÁ S UŽÍVÁNÍM DROG	32
3.5 NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA	34
3.5.1 Úkoly národní protidrogové centrály	35
3.5.2 Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 -2018	36
3.6 PRÁVNÍ ÚPRAVA PROBLEMATIKY OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK.....	36
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
4 EMPIRICKÁ ČÁST	40

4.1	METODA VÝZKUMU.....	40
4.2	ORGANIZACE VÝZKUMU.....	40
4.3	CÍL VÝZKUMU	40
4.4	HYPOTÉZY	40
4.5	CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU	41
4.6	VÝSLEDKY VÝZKUMU	43
4.7	SHRnutí VÝSLEDKŮ VÝZKUMU.....	58
	ZÁVĚR.....	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
	SEZNAM TABULEK	66
	SEZNAM PŘÍLOH	68

ÚVOD

Touha po vědění provází člověka již od nepaměti. Z historických souvislostí víme, že vzdělávání probíhalo v určitých dobových etapách, kdy po rozkvětu v antickém Řecku dochází k útlumu a degradaci vzdělávání ve středověku, ovšem postupně se vzdělávání přikládala mnohem větší váha. Dnes se bez vzdělávání neobejdeme. Učíme se od raného dětství a pokračujeme v tom mnohdy po celý život, protože chceme obstát ve společnosti, která je založena na neustále se rozvíjejících moderních technologiích. Nejinak je tomu i v zaměstnání. Zdokonalujeme si své schopnosti a dovednosti, učíme se novým věcem, opakujeme ty již naučené a snažíme se podávat co možná nejlepší výkony, které nás posouvají kupředu. Po období dvou totalitních režimů, kdy vzdělávání nebylo prioritou, se s rokem 1990 uvolňuje atmosféra a nastává změna ve smýšlení jak celých organizací, tak i jednotlivců.

Nejinak je tomu i u Policie České republiky. Na příslušníky PČR je vyvíjen mnohem větší tlak a jsou kladeny náročnější požadavky. Policista nejenže musí být fyzický zdatný a psychicky odolný, ale měl by znát zákony a podle nich se řídit. Tím, že roste vzdělanost občanů, musí zákonitě růst i vzdělanost policistů. Zároveň dodržují etický kodex a reprezentují PČR jako službu pro občany. Denně se setkávají s jednáním, které je v rozporu se zákonem. Jejich vzdělávání by proto mělo být důsledné, aby toto jednání dokázali rozpoznat a provádět služební výkon podle platného zákona.

Z tohoto důvodu se v práci zabývám problematikou omamných a psychotropních látek. Pracuji u PČR devět let a eviduji mnohem více případů s drogovým podtextem. Bohužel, služba Pořádkové Policie má pravomoc řešit pouze nezávažné případy jako přechování menšího množství drog nebo řízení pod vlivem OPL. Počet řidičů pod vlivem OPL je značný a je nezbytné se touto situací zabývat. Zde nacházím problém, protože řidiče pod vlivem alkoholu policista pozná snadněji, než řidiče pod vlivem drog. K tomu je potřebné znát příznaky a celkovou osobnost toxikomana.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické. Teoretická část je rozdělena na tři kapitoly: vzdělávání dospělých, vzdělávání příslušníků Policie ČR a omamné a psychotropní látky. Každá z kapitol má podkapitoly, které se dotýkají dané oblasti podrobněji. V úvodní kapitole se blíže seznámíme se vzděláváním dospělých, s historickým kontextem a současnou situací. Upřesníme si také pojem veřejná správa a systém jejího vzdělávání. V další kapitole představujeme organizaci Policie České republiky

a její zaměstnance – policisty. Opět se zajímáme o vzdělávání, nyní již o to resortní, a s ním také o vzdělávání v problematice omamných a psychotropních látek. Poslední kapitolou teoretické části jsou již zmiňované omamné a psychotropní látky, kde uvádíme historické souvislosti, rozdělení těchto látek, ale také charakterizujeme toxikomana a jím páchanou kriminalitu, kterou upravuje zákon.

V praktické části se pomocí dotazníku snažíme zjistit stav problematiky na územních odborech v Jihomoravském, Zlínském, Olomouckém a Moravskoslezském kraji. Výsledky výzkumu jsou následně shrnuty v tabulkách a grafech. Na závěr zhodnotíme celou práci a její přínos pro praktické účely při výkonu služby.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

Vzdělávání můžeme považovat za jeden z nejdůležitějších pojmů dnešního světa. Ve vyspělých zemích je andragogika plně zakotvena. V rozvojových zemích světa zaostává i vzdělávání dětí a o dospělých nacházíme jen mizivé informace. Např. v Afghánistánu se teprve začíná vyvíjet jistý náznak v tomto směru, ale tato cesta bude bohužel dlouhá a trnitá. Vzdělávání dospělých nebylo dříve považováno za podstatné, protože s přibývajícím věkem se lidé dostávali do pozice, kdy si starších lidí společnost vážila pro jejich zkušenosti a znalosti získané životem. Od dob průmyslové revoluce, poté co svět nabral rychlejší spád a vynálezy vystřídaly stále inovativnější technologie, se změnilo postavení lidí ve společnosti. Každý si musí prohlubovat své znalosti a dovednosti, protože je potřebuje ke každodennímu životu. V zaměstnání jsme nuceni neustále se přizpůsobovat novým změnám a požadavkům. Již Jan Ámos Komenský považoval vzdělání pro všechny vrstvy obyvatelstva za důležité a v dnešní době ho považujeme za nutné.

Pro vzdělávání dospělých se užívá pojem andragogika. Andragogika je:

- „*vědní obor v systému věd o výchově a vyučování, zaměřený na veškeré aspekty vzdělávání a učení se dospělých;*

- *studijní obor v programu pedagogických věd, sloužící k přípravě budoucích odborníků v oblasti vzdělávání dospělých,*“ (Beneš, 2003, s. 11).

Andragogiku můžeme považovat za „*vědu o výchově dospělých, vzdělávání dospělých a péči o dospělé, respektující všestranně zvláštnosti dospělé populace a zabývající se její personalizací, socializací a akulturací.*“ (Palán, 2003, s. 7).

Vzdělávání dospělých se uskutečňuje jako:

a) Řádné školské vzdělávání dospělých

Dospělý absolvuje takové vzdělávání, které bývá běžné v mládí a je nazýváno „druhou šancí“, kdy dospělý pokračuje na střední či vysokou školu. Toto studium má formu distančního (bez účasti na výuce, formou e-learningu) či kombinovaného (spojuje prvky přednášek a seminářů s e-learningovou podobou) vzdělávání.

b) Další vzdělávání

Je zaměřeno na rozšiřující vzdělávání po absolvování školního vzdělání. Rozlišujeme vzdělání:

- profesní
- občanské
- zájmové

1.1 Historie vzdělávání dospělých v České republice

Rozvoj vzdělávání dospělých datujeme do 19. století. Vliv na to mělo národní obrození, kdy se česká inteligence chtěla osamostatnit a odtrhnout od té rakouské. Jediným způsobem jak toho dosáhnout bylo, že budeme mít vzdělané obyvatelstvo, které má vlastní jazyk a dokáže ho používat a tím udržovat tradice. Vzdělávání bylo zastřešeno různými spolky (zájmové i náboženské), odbory a politickými stranami.

Po I. světové válce bylo vzdělávání dospělých také uzákoněno, a to zákonem č. 67 z roku 1919 o organizaci lidových kurzů a občanské výchovy. Díky tomuto zákonu vznikaly lidové školy, které byly zaměřeny jak na všeobecné vzdělávání, tak na praktická cvičení. Lidové školy umožňovaly vzdělání sociálně slabším vrstvám obyvatelstva.

V meziválečné době, kdy se rozvíjela i naše republika, se samozřejmě více hledělo na to, aby mladá země měla vzdělané a inteligentní obyvatelstvo. Byly zakládány školy, které aplikovaly další vzdělání: Socialistická akademie, Husova škola pro vyšší vzdělání a národní výchovu a jiné. Významným se stal také systém podnikového vzdělávání Tomáše Bati. Pochopil, že zvyšováním kvalifikace svých zaměstnanců docílí jejich vyšší produktivity. Jeho chápání dalšího vzdělávání pracovníků přetrvalo dodnes a mnoho institucí těží z jeho učení a metod.

Po II. Světové válce bylo vzdělávání dospělých podřízeno výhradně Komunistické straně. „V roce 1963 byla ustanovena Ústřední komise pro vzdělávání pracujících při Ministerstvu školství a kultury. V roce 1971 pak Česká komise pro vzdělávání dospělých,“ (Pálán, Langer, 2008, str. 29).

V roce 1966 vznikaly:

- závodní školy práce,
- podnikové technické školy.

- podnikové instituty.

Tato zařízení měla ve své kompetenci vzdělávání, které ve většině případů probíhalo právě v rámci podniku.

Po roce 1989 se v ČR změnil politický systém a změnila se i struktura vzdělávání dospělých. To je podřízeno především požadavkům trhu.

„Z hlediska vzdělávání dospělých je považován za velmi významný rok 1996, který byl Evropskou unií vyhlášen jako Evropský rok celoživotního učení. V tomto roce byla organizací UNESCO publikována tzv. Delorsova zpráva s názvem Učení – skryté bohatství, která rozpracovává celoživotní učení založené na 4 pilířích: učit se vědět, učit se dělat, učit se spolužití, učit se být,“ (Palán, Langer, 2008, s. 30).

1.2 Současná situace ve vzdělávání dospělých

Vzdělávání se v dnešní společnosti stává prioritou. Přestává být otázkou jen státní politiky, ale stále více se přesouvá do soukromého sektoru. Děje se tak z toho důvodu, že vzdělávání se stalo potřebou a svým způsobem také životním stylem. Ovšem nejčastěji se lidé dále vzdělávají kvůli zaměstnání, aby si udrželi stávající pracovní místo, nebo aby získali nové. Můžeme to nazvat konkurenceschopností na trhu práce, protože nezaměstnanost je vytrvalou hrozbou všech vyspělých ekonomik.

Současný svět se také vyznačuje neustále se zrychlujícím tempem, kdy staré a zažité věci rychle zanikají.

Koubek (2008) uvádí, že v současné době již nestačí používat tradiční metody vzdělávání pracovníků, ale důraz je stále více kladen na formování a získávání znalostí a dovedností nad rámec pracovního místa. Osobnost a hodnotová orientace pracovníka by měla být orientována tak, aby se co nejvíce ztotožňovala s kulturou organizace.

Podle vzoru západoevropských zemí se vzdělávání účastní kromě personálního oddělení také vedoucí pracovníci a management organizace ve spolupráci s externími odborníky a specialisty na vzdělávání.

Vzdělávání se podle Koubka (2000) skládá z 3 fází:

1. Fáze identifikace potřeb vzdělávání - tato fáze má informativní charakter. Proveďte se výzkum za účelem získat co nejkvalitnější a nejpodstatnější informace o konkrétních potřebách dané organizace.
2. Fáze plánování vzdělávání pracovníků – v této části je nutné odpovědět si na otázky, které uvádí Beneš:
 - *Kdo se má vzdělávat;*
 - *Co se má učit;*
 - *Kdy se má vzdělávat;*
 - *S kým (s vyučujícím, autodidakt, skupinově, individuálně);*
 - *Kde (prezenčně, na pracovišti, doma);*
 - *Jak se má vzdělávat;*
 - *Za pomoci jakých prostředků;*
 - *Proč a za jakým účelem (Beneš, 2008, s. 103).*
3. Fáze vlastního procesu vzdělávání – v konečné fázi již nastává samotné vzdělávání, kdy je zvolena metoda, kterou bude vzdělávání.

1.2.1 Metody vzdělávání

„Metodou rozumíme nejjednodušeji postup za určitým cílem. Ve vzdělávání dospělých můžeme metodu definovat jako způsob záměrného uspořádání činností a opatření pro realizaci vzdělávacího procesu a jeho účinnosti tak, aby se co nejefektivněji dosáhlo vzdělávacího procesu,“ (Palán, Langer, 2008, s. 45)

Klasifikace metod podle Jaroslava Mužika:

1. Teoretické metody – řadíme zde přednášku nebo seminář. Tyto metody jsou primárně zaměřeny na předávání informací.
2. Teoreticky-praktické metody – diskusní, projektová a programová výuka.
3. Praktické metody – slouží k prohlubování praktických dovedností. Používá se instruktáž, koučing, mentoring, exkurze.
4. Dialogické metody – předpokládá se aktivita vzdělávaných. Rozhovor, diskuse.

5. Problémové metody – případová studie, hraní rolí, brainstorming, brainwriting. V posledních letech jsou to nejpoužívanější metody, které jsou založeny především na aktivitě vzdělávaných, kteří pracují ve skupinkách.

1.3 Vzdělávání ve veřejné správě

Vzdělávání ve veřejné správě se stalo jednou z nejdůležitějších činností a to díky neustálým změnám, které se ve společnosti odehrávají. Mění se legislativa a především moderní technologie zapříčiňují, že lidé očekávají od zaměstnanců veřejné správy aktuální informace. Z toho důvodu je nezbytné pracovníky vzdělávat a zvyšovat jejich kvalifikaci.

V roce 1997 byla zahájena reforma veřejné správy. „*Cílem reformy bylo zvýšení kvality výkonu veřejné správy, její modernizace a informatizace, zvýšení profesionalizace úředníků a v neposlední řadě také přiblížení státní správy k občanům uskutečňováním decentralizace a dekoncentrace,*“ (Postránecký, 2003, s. 14).

1.3.1 Vymezení pojmu veřejná správa

V úvodu musíme poznamenat, jak vůbec veřejnou správu definujeme. Ovšem při hledání správného vymezení pojmu narazíme na určité problémy. Měli bychom se opírat o to, zda se jedná o zájmy veřejné či soukromé.

„*Z věcného hlediska spočívá rozdíl mezi veřejnou a soukromou správou jednak v míře právní vázanosti, jednak v cíli, který soukromá nebo veřejná správa sleduje. U soukromé správy se tradičně vychází z předpokladu, že její nositel je volný ve svém jednání, neboť právní řád jej váže pouze negativně – vymezuje mu jen rámec jednání. Naproti tomu veřejná správa je právním řádem vázána nejen negativně, ale i pozitivně stanovením působnosti a pravomoci každému jejímu vykonavateli zvláště, popř. druhově stejné skupině vykonavatelů (např. všem krajským úřadům),*“ (Hendrych, 2003, s. 13).

Soukromé organizace si také určují samy své cíle a metody, kterými bude těchto cílů dosaženo a jsou tak flexibilnější, kdežto veřejná správa má své cíle a úkony stanoveny zákonem nebo nadřízeným orgánem, jako je např. zastupitelstvo. Hendrych (2003) však uvádí, že veřejné organizace mají v poskytování některých služeb výhradně monopolní postavení.

Pojem veřejná správa upravuje správní právo. Veřejná správa je závislá na parlamentu ČR a Ústavním soudu. Veřejnou správu organizuje buď stát, nebo jiné instituce, které se

snazí vykonávat službu občanům a široké veřejnosti, ale také dbají na správné fungování státu jako celku.

Vedral (2006) dělí veřejnou správu na dva systémy, a to na státní správu a samosprávu. Státní správa má ústřední správu (ministerstva). Samosprávou rozumíme dvě oblasti činnosti – územní samosprávu, nebo taky obec, která spravuje vše, co se nachází v jejím katastru a zájmovou samosprávu, která sdružuje jen určitý okruh lidí (řadíme sem např. právnickou a lékařskou komoru).

1.3.2 Principy vzdělávání

Usnesení vlády z 30. 11. 2005 č. 1542 o Pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech ustanovil tyto principy vzdělávání:

- *„Kontinuita vzdělávání znamená pojetí vzdělávání jako systémového celoživotního procesu, který vychází ze stanovených kvalifikačních požadavků. Je prostředkem k získávání, zvyšování a obnovování odborné způsobilosti zaměstnance v průběhu jeho profesní kariéry.*
- *Prostupnost a uznávání vzdělání znamenají, že předpoklady, požadavky a kvalifikace získané v rámci vzdělávání zaměstnance podle těchto Pravidel v kterémkoliv správním úřadu, s výjimkou vstupního vzdělávání úvodního, jsou plně uznávány ve všech ostatních správních úřadech.*
- *Variabilita obsahu a forem vzdělávání znamenají rozmanitost obsahu vzdělávání odpovídající potřebám odborného růstu zaměstnanců ve správních úřadech a využívání různých forem vzdělávání, např. prezenčního studia, distančního studia, distribuovaného vzdělávání (e-learningu), samostudia, výcviku.*
- *Kombinace vzdělávání podle těchto Pravidel a jiného profesního vzdělávání znamená propojení těchto forem vzdělávání s cíleným zaměřením na rozvíjení osobnostních a odborných způsobilostí při výkonu činnosti.*
- *Pluralita subjektů vzdělávání znamená využívání jak interních, tak externích dodavatelů vzdělávacích aktivit,“ (Usnesení vlády České republiky, 2005. s. 4)*

2 VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR

Vzdělávání policistů se řídí podle určité filosofie. Ta se snaží vzdělávat policisty tak, aby sloužili výhradně občanům. Policista se má držet nově stanovené image, která zahrnuje velkou míru profesionality a samozřejmě vysoký etický standard. Z tohoto důvodu se mají pracovníci Policie ČR neustále vzdělávat a prohlubovat své znalosti a dovednosti.

2.1 Základní charakteristika Policie ČR

Policie České republiky byla zřízena zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991 č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky. Znění tohoto zákona bylo zrušeno v roce 2008 a nahrazeno zákonem č. 273/2008 Sb.

Policie České republiky je podřízena Ministerstvu vnitra, kde je v čele ministr vnitra, který odpovídá za resort Ministerstva vnitra, ale je také přímým nadřízeným policejního prezidenta.

„Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky,“ (Vokouš, 2012, s. 3).

Přijetí do organizace Policie České republiky upravuje zákon č. 361/2003 Sb. O služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Tento zákon vymezuje to, že přijat může být jen občan České republiky starší 18. let. Je bezúhonný, zdravotně, fyzicky a psychicky způsobilý. Zároveň musí splňovat určitý stupeň vzdělání, který je stanoven podle služebního místa. Minimální dosažené vzdělání musí být středoškolské s maturitou. Samozřejmostí je, že policista nesmí být politicky činný a vykonávat výdělečnou činnost.

Pro přijetí do služebního poměru musí uchazeč projít přijímacím řízením, které se skládá ze zdravotního a psychologického vyšetření a zkoušky z tělesné způsobilosti. Po nástupu do služebního poměru musí policista absolvovat základní odbornou přípravu. Pracovní smlouva je sepsána na dobu určitou a po třech letech se vykonává tzv. služební zkouška,

kde se ověřují nabyté znalosti a dovednosti. Po úspěšném vykonání této zkoušky je pracovní smlouva sepsána na dobu neurčitou.

2.1.1 Povinnosti policisty

„Policista a zaměstnanec Policie České republiky jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.“ (Vokouš, 2012, s. 12).

Základní povinností policisty je udržovat bezpečí a pořádek a při jeho porušení zakročit v rámci své pravomoci. Pokud je policista nucen zakročit, musí se prokázat jako příslušník Policie České republiky služebním průkazem či odznakem s identifikačním číslem a služebním stejnokrojem.

Obrázek č. 1 – služební průkaz policisty (Vokouš Jiří, 2012)

2.1.2 Etický kodex Policie České republiky

Etický kodex byl vytvořen v rámci reformy Policie České republiky z roku 2008. Tento kodex je založen především na účtě a právu každého občana. Cílem kodexu je chránit bezpečnost a pořádek, dohlížet na dodržování zákonů, působit proti trestné a protiprávní činnosti a také formovat vztah s veřejností, který je založen na důvěře a spolupráci.

Hodnoty Policie České republiky podle kodexu jsou:

- Profesionalita
- Nestrannost
- Odpovědnost
- Ohleduplnost
- Bezúhonnost

Tyto hodnoty mají být dodržovány nejen ve službě, ale také v osobním a soukromém životě, kdy policista odpovídá za svou morální úroveň, chová se důstojně a reprezentuje Policii České republiky.

Závazky Policie České republiky vůči společnosti jsou:

- Dohlížet na prosazování zákonů ve spolupráci s veřejností a státními institucemi.
- Respektovat důstojnost občanů a jednat s nimi slušně, důvěryhodně a korektně.
- Respektovat příslušníky menšinových skupin, jejich kulturní a hodnotové odlišnosti.
- Nezacházet s osobami, které jsou podezřelé z trestné činnosti, krutě a nehumánně a donucovací prostředky používat v souladu se zákonem č. 273/2008 Sb. § 52.
- Zachovávat mlčenlivost.
- Jednat protikorupčně a vyhnout se jednání se střetem zájmů.

2.2 Policejní vzdělávání

Novelizace zákona 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů z ledna 2007 stanovila, že pracovníkům, kteří na daném služebním místě nesplňovali stupeň vzdělání, byl služební poměr změněn z doby neurčité na dobu určitou. Vzdělání bylo nutné absolvovat na vyšší nebo vysoké škole. Lhůta pro doplnění vzdělání byla 4 roky pro bakalářské studium, 6 let pro magisterské studium.

Reforma Policie České republiky, která je v účinnosti od roku 2009 a stanovuje, že jedním ze základních pilířů je vzdělávání policistů, jež je považováno za nejdůležitější krok k profesionalitě.

Vzdělávání policistů je řízeno Odborem bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání ve spolupráci s odborem vzdělávání Policejního prezidia České republiky a je realizováno na rezortních školách Ministerstva vnitra:

1. Střední policejní škola v Praze, Brně, Holešově, Jihlavě
2. Vyšší policejní škola v Praze, Pardubicích a Holešově
3. Policejní Akademie ČR
4. Školní policejní střediska – 8 v celé České republice
5. Výcviková střediska Policie České republiky – oblast kynologie a hipologie

Zřizovatelem škol je Ministerstvo vnitra. V kompetenci ministerstva je vzdělávat své studenty podle rámcového vzdělávacího programu, který vydává a aktualizuje MV. Vydává souhlas k akreditacím, vede administrativu a určuje kapacitu škol.

2.2.1 Základní principy vzdělávání policistů

Mezi základní principy vzdělávání policistů patří především to, že všichni musí mít stejné podmínky a na všechny má být nahlíženo stejně. Vzdělávání musí být vedeno takovými metodami, které jsou objektivní a závazné. Nedílnou součástí je propojení praxe se vzděláváním. Výsledky vzdělávání musí být samozřejmě ověřovány a tyto poznatky předány Ministerstvu vnitra a policejním školám.

Systém vzdělávání zahrnuje:

1. „kvalifikační přípravu, která obsahuje
 - studium k získání stupně (a oboru) vzdělání (§ 19 odst. 2 a 3 zákona)
 - k získání zaměření vzdělání (§ 19 odst. 4 zákona)
 - studium k získání dalšího odborného požadavku podle § 19 zákona (jedním z kvalifikačních kursů je i základní odborná příprava)
 - ve specializační přípravě, která poskytuje kvalifikaci v režimu § 45 odst. 2 písm. b) zákona k vybraným činnostem,
2. další odbornou přípravu, která zahrnuje také systém služební přípravy,
3. přípravu na vykonání služební zkoušky,
4. systém manažerského vzdělávání“ (Vzdělání, klíč k profesionalitě, 2012).

2.2.2 Vzdělávací programy

Vzdělávací programy stanovuje pokyn policejního prezidenta č. 1 ze dne 2. ledna 2003 a dělí vzdělávací programy na povinné, nabídkové a ekvivalentní.

1. Povinné:
 - a) Kvalifikační příprava – můžeme ji také nazývat jako základní odbornou přípravu, je určena pro všechny nově přijaté příslušníky Policie České republiky do služebního poměru. Forma vzdělávacího programu je pouze denní studium. Tato odborná příprava poskytuje policistům vzdělání v oboru bezpečnostně-právním. Policista je po absolvování základní odborné přípravy připraven k výkonu služby,

vybaven teoretickými a praktickými dovednostmi, ale je připraven také emočně, psychicky a fyzicky.

Realizace základní odborné přípravy:

Mezi základní vyučující předměty patří právo, psychologie, služba pořádkové a dopravní policie, kriminalistika, policejní etika, střelecká příprava a další. Vzdělávání je rozděleno na část teoretickou a praktickou. Teoretická část u pořádkové, železniční a dopravní policie trvá 6 měsíců. Praktická část je v délce trvání 3 měsíců na některém z krajských pracovišť. Teoretická část u cizinecké policie trvá 9 měsíců a praktická část 2 měsíce (ta je organizována pouze na SPŠ v Holešově). Základní odborná příprava je zakončena závěrečnou zkouškou, která je složena z ústní a praktické části.

b) Další odborná příprava – je určena pro všechny policisty z důvodu udržování a prohlubování znalostí a dovedností. Někdy je nazývána také jako inovační výuka. Nejčastější forma tohoto vzdělávání bývá školení, seminář, kurz, stáž, výcvik apod. Mezi další odbornou přípravu řadíme:

Všeobecná další odborná příprava – upevňuje a prohlubuje policistovi dovednosti a je určena pro všechny zaměstnance.

Služební tělesná, střelecká a taktická příprava – jedná se o školení praktických dovedností jako např. použití služební zbraně a donucovacích prostředků.

Odborná příprava ve vztahu k případům – vzdělávání založené na zkoumání vyřešených případů a následné vyhodnocování nových poznatků.

Odborná příprava ve vztahu k zastávanému služebnímu místu – vzdělávání pro jednotlivá služební místa.

Integrovaný systém přípravy policistů ve výkonu služby – jde o vzdělávání především pořádkové policie, které je zaměřeno na zvládnutí běžných situací, jež nastávají během výkonu služby.

Tabulka 1: Specializační a inovační kurzy SPŠ Holešov

Kó- dové označení	Plný název vzdělávacího programu	Organi- zace studia
P2/02 04	Specializační kurz kvalifikační přípravy příslušníků PČR zařazených u služby pro zbraně a bezpečnostní materiál	5 týdnů
P2/00 22	Specializační kurz pro odbornou přípravu odstřelovačů	1 týden
P2/02 00	Specializační kurz pro přípravu policistů ve specializaci instruktor - odstřelovač	1 týden
R2/00 11	Metoda řešení konfliktů pomocí transakční analýzy	3 dny
P2/01 62	MS Word - základní kurz	2 dny
P2/01 72	MS Windows XP Profesional - základní kurz	3 dny
P2/01 84	MS PowerPoint - pokročilé techniky	2 dny
R3/00 15	Inovační kurz informačních a komunikačních technologií	5 dnů
R2/00 51	Specializační kurz pro styčné důstojníky ČR pro migraci a doklady	8 týdnů
P2/01 95	Evidence trestního řízení (ETR) pro vedoucí pracovníky	2 dny
P2/01 97	Specializační kurz pro policisty služby kriminální policie a vyšetřování s profesní specializací Operativně pátrací činnost	13 týdnů
P2/01 98	Specializační kurz pro policisty služby kriminální policie a vyšetřování s profesní specializací Trestní řízení	13 týdnů

2. Nabídkové vzdělávací programy

Nabídkové vzdělávací programy jsou nabízeny na jednotlivých školách, nebo výcvikových střediscích. Toto vzdělávání rozšiřuje již získané vědomosti a dovednosti. Patří zde především kurzy práce s výpočetní technikou a jazykové kurzy. O absolvování tohoto programu rozhoduje přímý nadřízený.

3. Ekvivalentní vzdělávací programy

Programy, které nahrazují dřívější vzdělávání.

2.3 Problémy ve vzdělávání příslušníků Policie České republiky

Jako v každém vzdělávání se i zde setkáváme s řadou problémů. Neustálé změny, reformy a inovace zapříčinily to, že systém vzdělávání se neustále mění a mění se také nároky jak na studenty, tak na učitele a lektory. Značným problémem se zdá být nedostatečná zkušenost a praxe vyučujících a lektorů. Ti byli na svá pracovní místa přijati na základě vysokoškolského vzdělání místo těch, kteří tyto funkce zastávali mnoho let. Byli zkušení a propojovali teorii s praxí. Bohužel neměli vysokoškolský titul. V dnešní době vyučují na školách lidé, kteří sice mají vysokoškolské vzdělání (libovolného zaměření a ne vždy s potřebnou didaktikou), ale často jim chybí praxe v přímém výkonu služby. Vzhledem k tomu, že v resortu Ministerstva vnitra je malé množství učebních materiálů, vytvářejí si vyučující a lektori své materiály. Z toho důvodu ten, který neprošel dostatečnou praxí, vytváří materiál na základě ryze teoretických znalostí, které jsou v některých případech úplně jiné než ty praktické.

Významným problémem je také dosažitelnost dalšího vzdělání. Pokud se příslušník Policie ČR pro nějaký vzdělávací program v resortním vzdělávání rozhodne, o jeho studiu rozhoduje přímý nadřízený. Ten posuzuje, zda je tento typ vzdělání pro oddělení potřebný. Potřeby zaměstnance většinou nebývají brány v potaz a z velké části jsou žádosti zamítány buď z nenahraditelnosti zaměstnance při výkonu služby, nebo z pouhé neochoty nadřízeného. Mnoho policistů to odradí v dalším vzdělávání a někteří se automaticky účastní vzdělávání na školách státních či soukromých, které však nejsou zaměřeny směrem, jež policista potřebuje k zaměstnání. Věnují své osobní volno a značné finanční prostředky ke studiu, jež by mělo obstarávat a zajišťovat Ministerstvo vnitra.

2.3.1 Vzdelávání v problematice omamných látek

V úvodu práce je avizováno, že téma bakalářské práce se zabývá vzděláváním v problematice omamných látek. Bohužel na toto téma není mnoho dostupných pramenů. Pokud jsou nějaké kurzy a školení nabízeny, řadový policista nemá mnoho možností získat o tom podrobnější informace. O vzdělávání svých podřízených rozhoduje přímý nadřízený, který má přístup do informačního systému. V rámci vzdělávání v problematice omamných látek působí Odbor metodiky a prevence, který zastupuje Národní protidrogovou centrálu. Tento odbor zajišťuje především vzdělávání pro příslušníky Národní protidrogové centrály a policisty zařazené na úseku odhalování drogové kriminality. Pořádá specializační kurzy pro policisty a účastní se také mimo resortního vzdělávání, např. příslušníků městské policie nebo soudních a právních čekatelů na Justiční akademii v Kroměříži. Spolupracuje s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na metodice testování návykových látek u žáků v prostředí škol. „V roce 2011 se pracovníci OMP podíleli na realizaci páteřního preventivního projektu, jehož cílem je sjednotit výkon preventivních činností v rámci Policie ČR.“ (In Výroční zpráva Národní protidrogové centrály, 2011, s. 26).

3 OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY

Drogy – látky ovlivňující nejen naše chování, ale také život a životy nejbližších. Na toto téma můžeme najít mnohé texty a definice.

Název droga „pochází z arabského *durana* s původním významem *léčivo léčivo*. Pod pojem droga si představujeme „*sušený rostlinný či živočišný materiál určený k léčebnému použití. V současnosti látka přírodní či syntetická, která splňuje dva základní požadavky: ovlivňuje prožívání reality (psychotropní efekt) a může vyvolat závislost,*“ (Chmelík, 1999, s. 4).

U omamných látek je nebezpečí návyku a zapříčiňují psychické změny, pojednává o tom zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách, příloha č. 1 - 3. Psychotropní látky ovlivňují psychiku (zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách, příloha č. 4 – 7).

„*Závislost je to, co odpovídá definici závislosti podle Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-10),*“ (Nešpor, 2007, s. 9).

3.1 Historie omamných látek

Z historie je známo, že již od svého vzniku se lidstvo snažilo v přírodě nacházet látky, které by vedly ke zmírnění bolesti, léčily různé nemoci, ale zároveň také látky, které by navozovaly pocity blaha, štěstí či zapomnění. Nejstarší z těchto omamných látek jsou přírodní, např. opium získávané z nezralých makovic, marihuana, listy keře koka. Tyto látky se neosvědčily jako léčiva, ale vznikala na nich psychická i fyzická závislost. Látky, které se využívaly k léčbě, ať už legální, či nelegální se s rozvojem společnosti začaly rozvíjet taktéž, látky čistě přírodní byly dále doplněny syntetickými látkami, jejichž účinky jsou několikanásobně silnější. Ke zneužívání nealkoholových drog dochází tedy dlouhodobě a tento fenomén se stále rozšiřuje. Tak jako má každá země své vlastní tradice a svou vlastní kulturu, tak má každá kultura své vlastní drogy a vlastní způsob manipulace s těmito drogami. Například kokain, pocházející z listů jihoamerické koky, byl po staletí znám indiánům jako látka, která je vylučována při žvýkání těchto listů, zahání únavu a hlad při náboženských příležitostech a je tedy jejich společností přijímána, jelikož nedocházelo k jejímu zneužívání. Časem však chemici objevili způsob získávání kokainu z listů koky a z kokai-

nu se stal fenomén, především mezi západními umělci. Dodnes je kokain oblíbený především mezi slavnými osobnostmi. Další droga, která nejprve patřila mezi legální, je opium, které se získává z opiového maku. Opium znali již ve starém Řecku a Římě, kde se z něj vyráběla legální léčiva. Na základě zneužívání návykových látek bylo třeba učinit opatření, která by lidem přístup k drogám omezila. Borník (2001) uvádí, že drogový boom ve světě začal v šedesátých letech 20. století. V České republice byla problematika drog definována jako závažný společenský problém až v roce 1990. Před tímto rokem bylo složité dopravit drogu do socialistické země, kde byla hranice pod neustálou kontrolou. To samozřejmě neznamenalo, že se u nás drogy nevyráběly a neužívaly již v dobách komunismu a první republiky. Sledování drogové scény začalo již ve třicátých letech 20. Století, kdy se drogy rozšířily mezi umělce. Známy užívateli byli Hugo Haas a Marie Majerová.

Po revoluci v roce 1989 se otevřely hranice a k nám se dostala spousta dosud neznámých drog. Rozmachu drog také napomáhaly naše zákony. Mezi trestné činy nepatřilo držení drogy pro svou vlastní potřebu, avšak zároveň nebylo určeno, kolik množství je vlastní potřeba. Z tohoto důvodu se z naší země stal ráj drogových uživatelů i dealerů. Dalším důvodem byla také velmi nízká cena, za kterou se u nás daly drogy pořídit.

3.2 Rozdělení omamných a psychotropních látek

Omamné látky můžeme dělit z několika hledisek na legální a nelegální, na tvrdé a měkké, podle rizika závislosti. V těchto kategoriích se setkáváme i s nikotinem, tabákem a alkoholem. My se budeme v naší práci zabývat nealkoholní toxikomanií. Podle toho rozlišujeme omamné psychotropní látky na halucinogeny, opiáty, látky se stimulačním účinkem a těkavé látky.

3.2.1 Halucinogeny

Látky, které jsou přírodní, nebo syntetické. „*Po požití drogy dochází často k významným změnám psychiky. Objevují se zrakové a sluchové halucinace. Největším nebezpečím bývá nesmyslné a nebezpečné jednání pod vlivem drogy,*“ (Borník, 2001, s. 5)

Mezi halucinogeny patří:

1. Marihuana - je nejvíce užívanou drogou. Používá se převážně ke kouření. Je to rostlina, která je jednoletá a může dorůst až do výšky několika metrů. Skank je druh marihuany s vysokým obsahem THC.
2. Hašiš - sušená pryskyřice získávaná z květů a listů horní části konopí. Kouří se a má 10 x vyšší účinky než marihuana.
3. Halucinogenní houby - většinou jde o houby z rodu lysohlávek. Příznaky požití jsou především euforie a hovornost. U nás je známo okolí Plumlova, kde se tato houba vyskytuje ve větší míře.
4. LSD - droga vyrobená z námelu. Podává se většinou ve formách papírků napuštěných touto látkou. Pod vlivem LSD se objevuje nebezpečné chování a zkreslené vnímání.

3.2.2 Opiáty

Látky získávané původně z opia. Používány jsou ve zdravotnictví pro tlumení bolestí. Na tyto látky se vytváří velmi silná závislost.

1. Opium - šťáva z nezralých makovic. Vlastnosti této látky jsou známé několik tisíc let. Opium se nejčastěji kouří. U užití opia se projevuje euforií, která postupně přechází do únavy.
2. Morfin - ve zdravotnictví je to velmi účinné analgetikum, které se využívá k tišení silné bolesti. Účinky pro toxikomana jsou euforie postupně přecházející do únavy až ztráty vědomí.
3. Kodein - má podobné účinky jako morfin, ale je méně jedovatý.
4. Heroin - původně se používal jako lék proti závislosti na morfinu, ale přišlo se na to, že u něj vzniká ještě větší závislost. Aplikuje se nitrožilně, lze ho také šňupat a kouřit. Zapříčiňuje stav blouznění. Velmi často dochází k předávkování.

3.2.3 Látky se stimulačním účinkem

Jsou to látky, které se používají k odstranění únavy a povzbuzení. Jsou výrazně návykové.

1. Amfetamin - metamfetamin (pervitin) vyvolává euforii a vzrušení. Pozorujeme značné změny v chování osoby pod vlivem této drogy. U nás je velmi používaná droga především pervitin (oproti heroinu jsou s užitím pervitinu spojeny mnohem menší náklady na denní dávku a pervitin je dostupnější).

2. Extáze – používá se také název „taneční droga“. Tato droga se podává ve formě tabletek, které mají různou barvu a obrázky. Je obvyklá u mladší populace. Může výrazně narušit psychiku.

3. Kokain – získává se z listů stromu Erythroxylen coca, ale může se také vyrábět. Využívá se i ve zdravotnictví. Navozuje euforii, zvyšuje pocit síly, odstraňuje pocit únavy, hladu a žízně. *„Kokain je označován jako jedna z nejnebezpečnějších drog. Někdy je nazýván jako zákeřný zabiják. Způsoby užívání jsou velmi pestré: šňupání, polykání, vpichování nebo kouření,“* (Borník, 2001, s. 12)

4. Crack – je to základní látka kokainu, bez různých alkaloidů a rozpouštědel. Je určen ke kouření. Je velmi nebezpečný a návykový. *„Vzhledem k vysoké agresivitě a sebevražedným tendencím, které crack vyvolává, představuje veliké nebezpečí pro společnost, stejně jako pro samotného uživatele. Je extrémně návykový, spojující psychickou a fyzickou závislost. Důsledky efektu cracku jsou mnohem intenzivnější než u jiných drog,“* (Illes In Borník, 2001, s. 12).

3.2.4 Těkavé látky

Jedná se o inhalaci látek jako např. toulén, syntetická lepidla, aceton a éter. Jde o velmi nebezpečnou aplikaci a při tomto způsobu se setkáváme s vysokou úmrtností, protože odhadnout dávku, která nebude smrtelná, bývá mnohdy velmi obtížné.

3.3 Osobnost toxikomana a jeho rozpoznání

„Podle expertů Světové zdravotnické organizace lze drogovou závislost (toxikomanií, závislost na omamných látkách) definovat jako psychický někdy i fyzický stav charakterizovaný změnami chování a dalšími reakcemi, které vždy zahrnují nutkání užívat drogu opakovaně (ustavičně nebo intermitentně) pro její psychické účinky a dále také proto, aby se zabránilo vzniku nepříjemných stavů vznikajících při nepřítomnosti drogy v organismu,“ (Fišerová, M., 2000).

Drogová závislost je také charakterizovaná jako onemocnění, které se dá diagnostikovat a léčit.

Pro práci policisty je nezbytné, aby dokázal rozpoznat toxikomana podle určitých znaků a rysů. Člověk pod vlivem OPL se totiž velmi často stává pachatelem trestné činnosti, jeho chování je často nepředvídatelné a je v přímém kontaktu s policistou.

Policie České republiky má k dispozici manuál s názvem Důsledně proti toxikomanii (viz příloha), kde je uvedena základní typologie osob pod vlivem OPL podle výrazu, chování a reakcí:

- *výraz očí: nepřítomný pohled, u opiátů zúžené zornice (i v šeru), u ostatních drog silně rozšířené a nereagující na přímý dopad silného světla,*
- *výraz obličeje: krůpěje potu, změny barvy kůže (zarudlost nebo bledost)*
- *dech: Není cítit po alkoholu*
- *řeč pod vlivem opiátů: pomalá a setřelá*
- *řeč pod vlivem stimulantů: zrychlená, zmatená, nesouvislá*
- *ruce: jako u roztěkaného člověka*
- *koordinace pohybu: potácivá, klátivá chůze (jako u osoby pod vlivem alkoholu)*
- *celkové chování: u stimulantů hyperaktivita, prudkost, nekontrolovatelnost pohybu. U opiátů utlumenost, otupělost, možnost neočekávaného výbuchu agrese (In Důsledně proti toxikomanii, viz příloha)*

3.3.1 Komunikace s toxikomanem

Jednat a komunikovat s toxikomanem je důležitým aspektem práce policisty, který se s takovým člověkem při výkonu služby setká. Je nezbytné nepůsobit agresivně, ale chovat se autoritativně a rázně. Nezvyšujeme hlas, nepoužíváme zbytečné nonverbální gesta, mluvíme klidně bez emočního zabarvení a nesnažíme se zahnat toxikomana tzv. do kouta. Neposkytujeme možnost agresivního výpadku. Udržujeme stále oční kontakt.

3.4 Kriminalita spojená s užíváním drog

Experimentování s drogou zažívá téměř každý dospívající. Je to dnes bohužel běžný jev a velký problém ve společnosti, protože např. měkké drogy jsou přehlíženy a tiše tolerovány. Některé drogové přečiny nejsou charakterizovány jako trestný čin, a tak je práce s drogově závislými někdy jako boj s větrnými mlýny. Před tím, než se dostaneme k aktuálnímu znění zákonů spojených s drogovou problematikou, připomeneme si několik faktů z histo-

rie, které jsou mnohdy spojeny s dnešními zákony. Straus (2006) uvádí, že drogovou kriminalitu vymezujeme před rokem 1990 a po roce 1990. Před rokem 1990, jak již bylo zmíněno, se drogová scéna u nás charakterizovala spíše na výrobu drog, protože distribuce ze zahraničí byla jen velmi nízká. Z důsledku politických změn došlo k uvolnění poměrů. Naše země se stala tranzitní zemí, kde se začal rozvíjet obchod s drogami a jeho distribuce. Výroba drog se dostává do pozadí a stáváme se rájem distributorů a obchodu s OPL.

Tabulka 2: Podíl drogové kriminality na celkové kriminalitě

	1993	1994	1995	1996
Celková kriminalita	398 505	372 427	375 630	394 267
Drogová kriminalita	261	562	1226	2156
Procenta	0,06 %	0,15 %	0,33 %	0,55 %

Zdroj: Štáblová, R. Drogy, kriminalita a prevence, 1997. Upraveno autorem.

Z tabulky vyplývá, že drogová kriminalita se neustále zvyšovala a nejinak tomu bylo i v následujících letech.

„Trestné činy na úseku nealkoholové toxikomanie (podle § 187, 187a, 188 a 188a TZ) zaznamenaly vzestupnou tendenci. Počty registrovaných skutků stejně jako pachatelů vzrostly od roku 1995 téměř na čtyřnásobek. Obdobně rostoucí charakter měly i počty odsouzených skutků (243 v roce 1995, 1444 v roce 2006), (In Bulletin Národní protidrogové centrály, 2009. Str. 16)“.

Pro kriminalitu spojenou s užíváním drog si musíme drogovou kriminalitu definovat. Drogovou kriminalitou se rozumí *„nedovolené nakládání s návykovými látkami, včetně aktivit tuto činnost podporujících, které naplňují skutkovou podstatu trestného činu nebo přestupku,“* (In Závazný pokyn policejního prezidenta, 2011, s. 1).

Podle Strause (2006) můžeme drogovou kriminalitu dělit podle způsobu páchaní na:

- a) Kriminalitu spojenou s výrobou, držením a distribucí drog – touto činností se zabývají především občané naší země. Nacházíme zde určitou posloupnost mezi

výrobce a distributorem. Výrobce se nachází nejvýše a ne vždy jsou na drogách závislí, kdežto u dealerů je závislost mnohem častější.

b) Kriminalita spojená s dovozem, vývozem a průvozem drog – do této oblasti již řadíme organizovaný zločin. Nastává čas pro mezinárodní spolupráci při řešení drogové kriminality.

c) Kriminalita páchaná pod vlivem drog nebo páchaná za účelem získání finančních prostředků k nákupu drog – zde mluvíme především o domácích pachatelích. U těchto uživatelů nacházíme rysy toxikomana a jeho specifické chování.

Podle Národní protidrogové centrály bylo za rok 2011 spácháno 2 267 trestných činů.

Trestné činy, které spojujeme s drogovou kriminalitou, jsou následující:

§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

§ 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

§ 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamné nebo psychotropní látky

§ 286 Výroba držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

§ 287 Šíření toxikomanie

Přestupky definuje Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů, § 30 Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

3.5 Národní protidrogová centrála

Národní protidrogová centrála se řadí mezi službu kriminální policie. Jejím úkolem je pracovat s trestnou činností v problematice omamných a psychotropních látek. Vytváří také protidrogovou strategii a působí v oblasti prevence.

3.5.1 Úkoly národní protidrogové centrály

Podle závazného pokynu policejního prezidenta ze dne 7. dubna 2011 Národní protidrogová centrála zejména:

- a) provádí v rámci své působnosti činnost po linii toxikologie, včetně mezinárodní spolupráce;
- b) stará se o přímou spolupráci v oblasti boje proti drogové kriminalitě se zahraničím, především s policejními sbory;
- c) provádí úkony trestního řízení v rámci spolupráce s organizačními články a útvary policie;
- d) provádí úkony trestního řízení v rámci vyžádané právní pomoci ze zahraničí;
- e) získává, soustřeďuje, vyhodnocuje, případně poskytuje nebo sdílí informace v souvislosti s pácháním drogové kriminality;
- f) stará se o informační systém Drogový analytický fond, který má plně v kompetenci;
- g) provádí operativní, kriminalistické, taktické a strategické analýzy získaných dat;
- h) vyhodnocuje příčiny, podmínky a důsledky páchání drogové kriminality a předkládá náměstkovi policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování, jeho cestou policejnímu prezidentovi, MV nebo orgánům státní správy návrhy na opatření; navrhuje nebo provádí opatření k odstranění nedostatků;
- i) podílí se na preventivní činnosti v oblasti nespecifické primární protidrogové prevence;
- j) stanovuje koncepci práce na úseku boje proti drogové kriminalitě
- k) poskytuje informační podporu pro odborná pracoviště, v mimopracovní době pro operační střediska policie;
- l) spolupracuje s resortními i mimo resortními subjekty v oblasti protidrogové represe, ale také prevence s organizacemi jak vládními, tak nevládními;
- m) plní úkoly hlásné služby, spolupracuje např. s ústředím Mezinárodní organizace kriminální policie v Lyonu (Interpol), Evropským policejním úřadem (Europol) a Organizací spojených národů (OSN);
- n) podílí se na zpracování podkladů pro návrhy na legislativní úpravy;

- o) podílí se na tvorbě interních aktů řízení a metodik výkonu činnosti po linii toxí;
- p) alespoň jednou ročně pořádá pro specialisty instrukčně metodické zaměstnání a dále dle požadavků odborných pracovišť se dle možnosti zúčastňuje jimi pořádaných instrukčně metodických zaměstnání a porad.

3.5.2 Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 -2018

„Národní strategie 2010 -2018 je klíčovým koncepčním dokumentem vlády ČR a zároveň programovým vyjádřením záměrů a postupu vlády při řešení problému užívání drog (IN Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018, s. 4).

Národní strategie 2010 -2018 navazuje na Národní strategii protidrogové politiky z let 2005 – 2009.

Hlavní funkce strategie:

- *vytyčit základní přístupy, principy a cíle, stanovit priority národní protidrogové politiky ČR pro všechny články veřejné správy a pro občanskou společnost*
- *vymezit institucionální a organizační rámec protidrogové politiky i odpovědnost a kompetence všech hlavních článků veřejné správy v protidrogové politice*
- *propojit veřejnou správu, nestátní i svépomocné organizace na všech úrovních realizace protidrogové politiky*
- *nabídnout institucím, organizacím a občanské společnosti možnost aktivně se zapojit do realizace národní protidrogové politiky a přispět k naplňování jejích cílů*
- *pro potřeby spolupráce na národní i na mezinárodní úrovni informovat odbornou i laickou veřejnost o podobě národní protidrogové politiky ČR, o jejích cílech a o prioritách směřování (In Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018, s. 4)*

3.6 Právní úprava problematiky omamných a psychotropních látek

Na našem území se poprvé setkáváme se zákonem, který se zajímal o jedy a léčiva v roce 1852, a to zákon č. 117/1852 ř. z., zákon o zločinech, přečinech a přestupcích. Zmí-

něný zákon spíše než drogy upravoval živnostenské nakládání s jedem nebo léčivem. Drogy byly zmíněny pouze v případě, že byl dětem podáván odvar z makovic, což bylo zakázáno.

O drogové problematice se v mezinárodním měřítku začalo jednat již v první polovině 20. stol. První dohodou byla Haagská úmluva, která začala platit v únoru 1915 a stanovila omezení pro opium, morfium a kokain jen pro zdravotnické účely. Podle Nožiny (1997) vznikla v ČSR za účelem potírání nedovoleného obchodu s drogami Ústředna pro potírání nedovoleného obchodu omamnými jedy u policejního ředitelství v Praze.

Po I. Světové válce se rozšířil nelegální obchod a zneužívání omamných látek. „*Přijetím tzv. Opiového zákona č. 29/1938 S.z.n. v tehdejší Československu, byla provedena Mezinárodní opiová úmluva z let 1912 i 1925 a Úmluva o zamezení výroby a úprav distribuce omamných látek z roku 1931,*“ (Šmerda In Bulletin Národní protidrogové centrály, 2007, s. 43). Tento zákon pojednával o dozoru nad výrobou, zpracováním, přípravou, rozdělováním, obchodu, dovozu a vývozu omamných látek. Poprvé také dělil u protiprávního jednání trestné činy na přestupky, přečiny a zločiny. Přestupky byly sankciovány pokutou od 500,- až do 50.000,- nebo vězení od jednoho dne až do pěti měsíců, přečiny trestem vězení od 3 měsíců do 3 let a pokuta stejná jako u přestupků, zločin trestem vězení od 1 do 5 let a pokuta od 10.000,- do 100.000,- tento zákon byl zrušen až v roce 1955 a to zákonem č. 23/1955 Sb. o jedech a látkách škodlivých zdraví.

Po II. světové válce byly upraveny a doplněny seznamy drog a byly také ratifikovány Mezinárodní úmluvy o omamných látkách. V ČSSR to byl zákon č. 20/1966 o péči a zdraví lidu. Dále bylo vydáno nařízení vlády č. 56/1967 Sb. o jedech a jiných látkách škodlivých zdraví a vyhláška ministerstva vnitra č. 57/1967 Sb. o jedech a jiných látkách škodlivých zdraví. Tento zákon dělil drogy na jedy, omamné látky a žíraviny.

V poválečné době se však zákonodárci mnohem více zajímali o alkoholovou toxikomanií. V době komunistického režimu se totiž drogový trh spoléhal z větší části jen na domácí výrobu, protože dopravit drogy ve větším množství do socialistických zemí ze západu byl značný problém. Nedostatek materiálů ze zahraničí zapříčinil větší výrobu pervitinu, který se vyrábí z dostupných, především farmaceutických surovin. Hojně využívané byly také těkavé látky. Ani zákon nepamatoval na postih trestů spojených s nealkoholovou toxikomanií. Podle Nožiny (1997) změna nastala až se zákonem č. 37/1989 sb. o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Tento zákon byl zrušen a nahrazen zákonem č.

379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. Klíčovou právní normou pro nakládání s omamnými látkami se stal zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách, který je momentálně nahrazen zákonem č. 106/2011 Sb. o návykových látkách.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 EMPIRICKÁ ČÁST

Empirická část se zabývá výzkumem – tím jak byl veden a interpretací jeho výsledků.

4.1 Metoda výzkumu

Při sběru dat byl použit kvantitativní výzkum formou dotazníku. Ten byl anonymní a sestaven z dvaceti otázek (uzavřených a jedné otevřené) viz příloha. Před samotnou aplikací dotazníku bylo použito několik pilotních vzorků k ověření správnosti a srozumitelnosti otázek.

Při zpracování dat byl použit program MS Office 2010 – MS Word a MS Excel.

4.2 Organizace výzkumu

Výzkum probíhal od ledna 2013 do března 2013 ve 4 krajích: Jihomoravském, Zlínském, Olomouckém a Moravskoslezském. Respondenty byli příslušníci Policie ČR. Bylo rozesláno 50 dotazníků do každého kraje – celkem 200 ks, z nichž se vrátilo zpět 192 ks, tj. 96 %.

4.3 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit stav vzdělávání, vzdělávání v problematice omamných látek a znalostí zákonů v této problematice. Stanoveny byly 4 hypotézy, na které se budeme snažit hledat odpověď zkoumáním sesbíraných dat.

4.4 Hypotézy

H1 Policisté jsou dostatečně vzděláváni.

H2 Policisté nejsou dostatečně vzděláváni v tématice omamných a psychotropních látek.

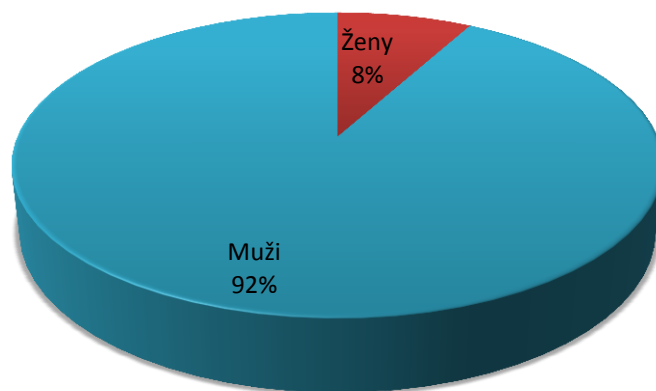
H3 Při své práci se policisté setkávají s případy protiprávního jednání pod vlivem omamné a psychotropní látky minimálně jednou měsíčně.

H4 Policisté znají zákony v problematice protiprávního jednání pod vlivem omamné a psychotropní látky.

4.5 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumu se účastnili náhodně vybráni respondenti především z řad Pořádkové Policie ČR. Z celkového počtu bylo 92 % mužů a jen 8 % žen. Jihomoravský a Zlínský kraj zastupovala pouze jedna žena, ostatní kraje měly po 8 respondentkách.

Graf 1: Pohlaví

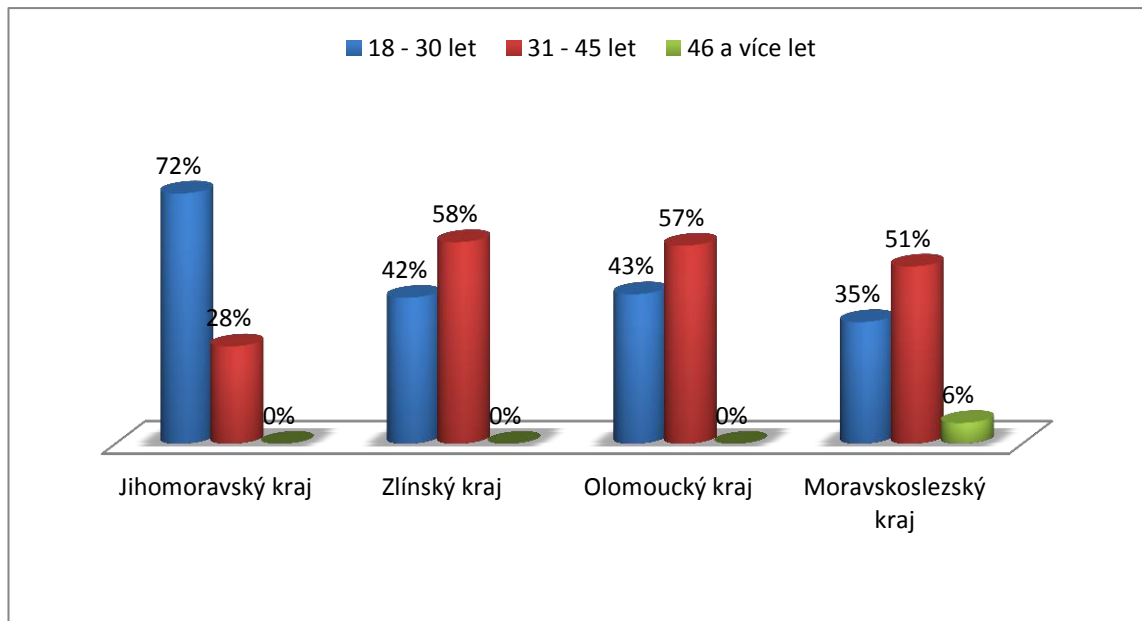
Věkové rozmezí bylo stanoveno do tří skupin:

- a) 18 – 30 let
- b) 31 – 45 let
- c) 46 a více let

Tabulka 3: Věk

	<i>Počet odpo- vědí</i>	<i>Četnost v %</i>
18 – 30 let	93	48 %
31 – 45 let	93	48 %
46 a více let	6	4 %

Graf 2: Věk rozdělen po krajích

V celkovém součtu byla věková kategorie 18 – 30 let a 34 – 45 let zastoupena ve stejném počtu, situace v krajích je výrazně odlišná jen v Jihomoravském kraji, kde převažuje věková kategorie 18 – 30 let.

Jako poslední otázka určená k charakteristice výzkumného vzorku bylo rozložení krajů ve výzkumu.

Tabulka 4: Rozdělení krajů

<i>kraj</i>	<i>Počet dotaz.</i>	<i>Četnost v %</i>
Jihomoravský	50	26 %
Zlínský	49	26 %
Olomoucký	50	26 %
Moravskoslezský	43	22 %

Rozložení krajů ve výzkumu bylo téměř totožné.

4.6 Výsledky výzkumu

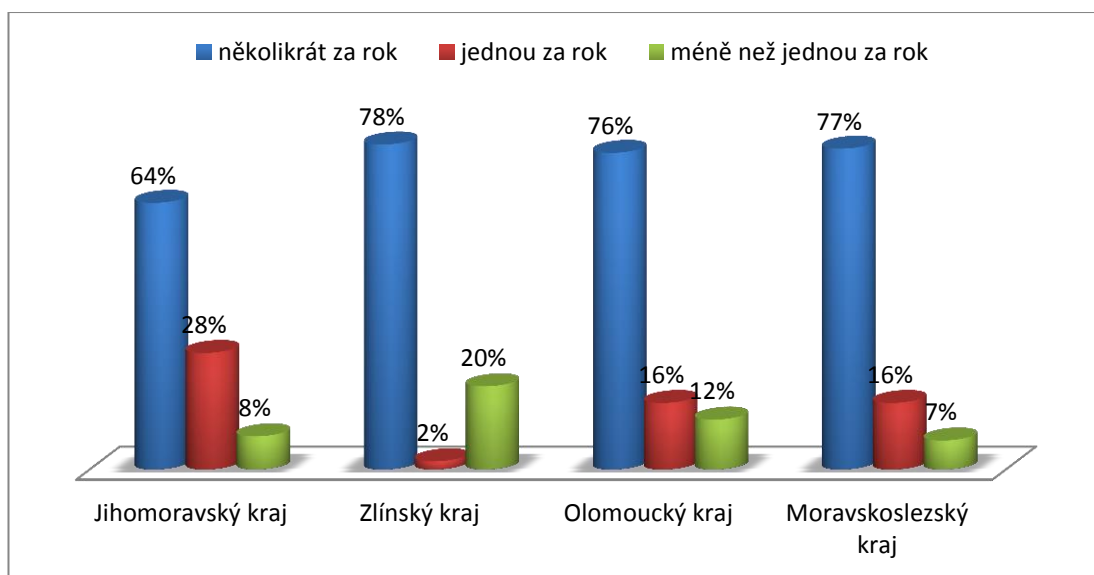
V této části výzkumu se snažíme o potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz pomocí jednoduchých a jasných otázek. V tabulce interpretujeme souhrnné výsledky, v grafu poukazujeme na rozdílnost v jednotlivých krajích.

Otázka č. 4: „Jako často jste v zaměstnání vzdělávání?“

Tabulka 5: Vzdělávání

<i>Četnost vzdělávání</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Několikrát za rok	139	72 %
Jednou za rok	30	16 %
Méně než jednou za rok	23	12 %

Graf 3: Vzdělávání v krajích

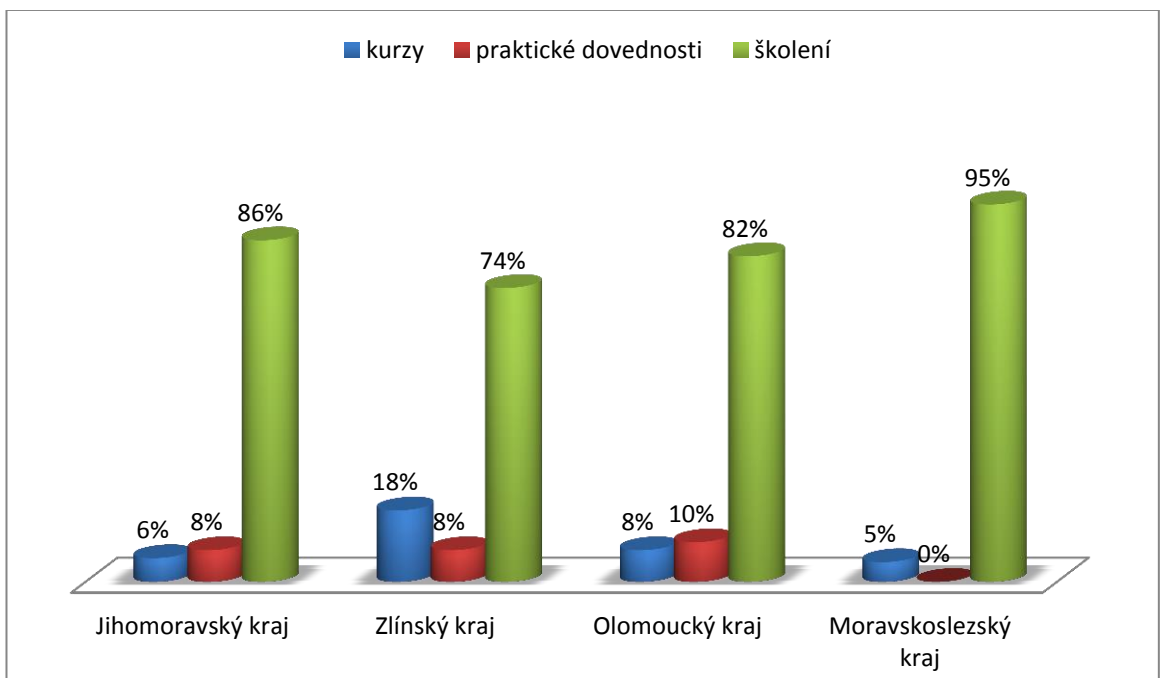
Souhrnná tabulka i graf vykazují stejné hodnoty a to takové, že většina dotazovaných je vzdělávána několikrát za rok. Jen ve Zlínském kraji byla situace odlišná od ostatních krajů, kdy jednou za rok jsou vzdělávána jen 2 % dotazovaných a méně než jednou za rok 20 % dotazovaných.

Otázka č. 5: „Jakou formou jste vzdělávání?“

Tabulka 6: Forma vzdělávání

<i>Forma vzdělávání</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Kurzy	18	9 %
Praktické dovednosti	13	7 %
Školení	161	84%

Graf 4: Forma vzdělávání v krajích

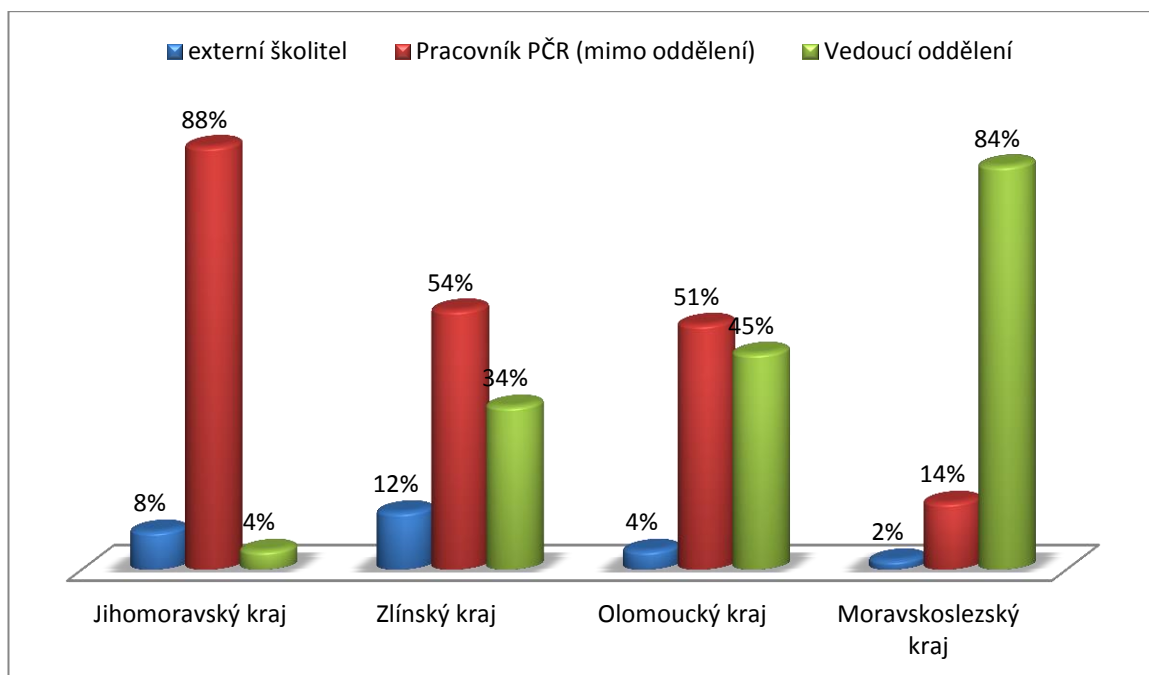
Forma vzdělávání se opět výrazně neliší. Policisté jsou nejčastěji vzdělávání formou školení, kdy v souhrnné tabulce činil výsledek 84 % a v krajích nejvíce 95 % v Moravskoslezském kraji a nejméně 74 % ve Zlínském kraji. Zajímavou hodnotu vykazuje Moravskoslezský kraj ve formě vzdělávání pomocí praktických dovedností, kdy ani jeden respondent nevybral tuto možnost.

Otázka č. 6: „Kým je vzdělávání vedeno?“

Tabulka 7: Vzdělavatel

<i>Vzdělavatel</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Externí školitel	13	7 %
Pracovník PČR (mimo oddělení)	102	53 %
Vedoucí oddělení	77	40 %

Graf 5: Vzdělavatel

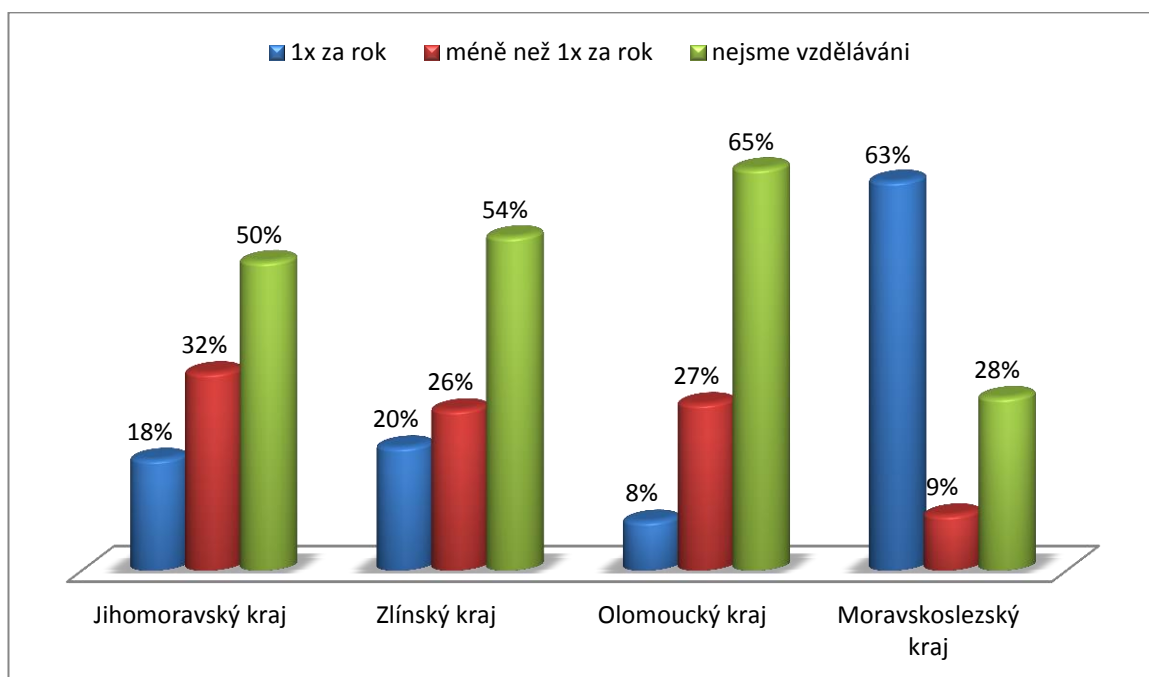
Souhrnné vyhodnocení vykazuje nejvíce zvolenou odpověď - pracovník PČR (mimo oddělení) a to 53 %. S tímto výsledkem se ztotožňují všechny kraje kromě Moravskoslezského. Respondenti z Moravskoslezského kraje volili nejčastěji odpověď „Vedoucí oddělení“, kdy tato odpověď získala 84 %. Naopak se zde ukazuje, že pracovníkem z řad PČR jsou zde příslušníci PČR vzdělávání jen ojediněle.

Otázka č. 7: „Jak často jste vzdělávání v oblasti problematiky omamných látek?“

Tabulka 8: Vzdělávání v problematice omamných látek

<i>Četnost vzdělávání v problematice omamných látek</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
1x za rok	50	26 %
Méně než 1x za rok	46	24 %
Nejsme vzdělávání	96	50 %

Graf 6: Vzdělávání v problematice omamných látek v krajích

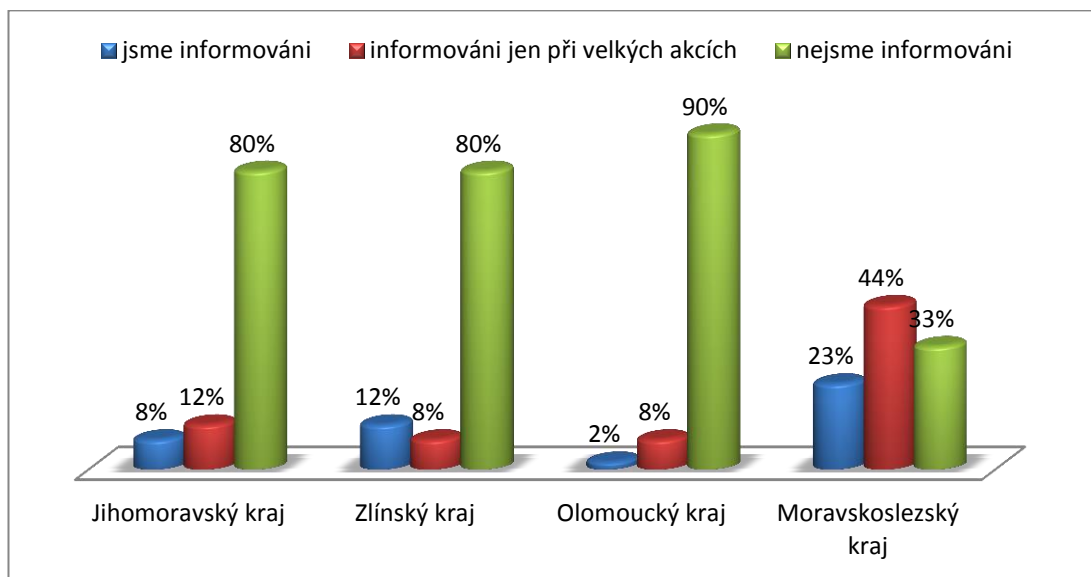
Podle 50 % dotazovaných z celkového počtu nejsou příslušníci PČR vzdělávání v problematice omamných látek. Tyto výsledky jsou alarmující i v rámci krajů, kde kromě Moravskoslezského kraje více jak polovina dotazovaných uvádí, že nejsou ve zmiňované problematice vzdělávání, naopak jednou za rok je vzděláváno pouze 8 %. Moravskoslezský kraj má hodnoty pozitivní - 63 % dotazovaných uvádí, že jsou vzdělávání jednou ročně.

Otázka č. 8: „Do jaké míry jste informováni o stavu kriminality v problematice omamných látek z kriminálního oddělení?“

Tabulka 9: Informovanost o stavu kriminality

<i>Informovanost</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Jsme informováni	21	11 %
Jsme informováni jen při velkých akcích	33	17 %
Nejsme informováni	138	72 %

Graf 7: Informovanost o stavu kriminality v krajích

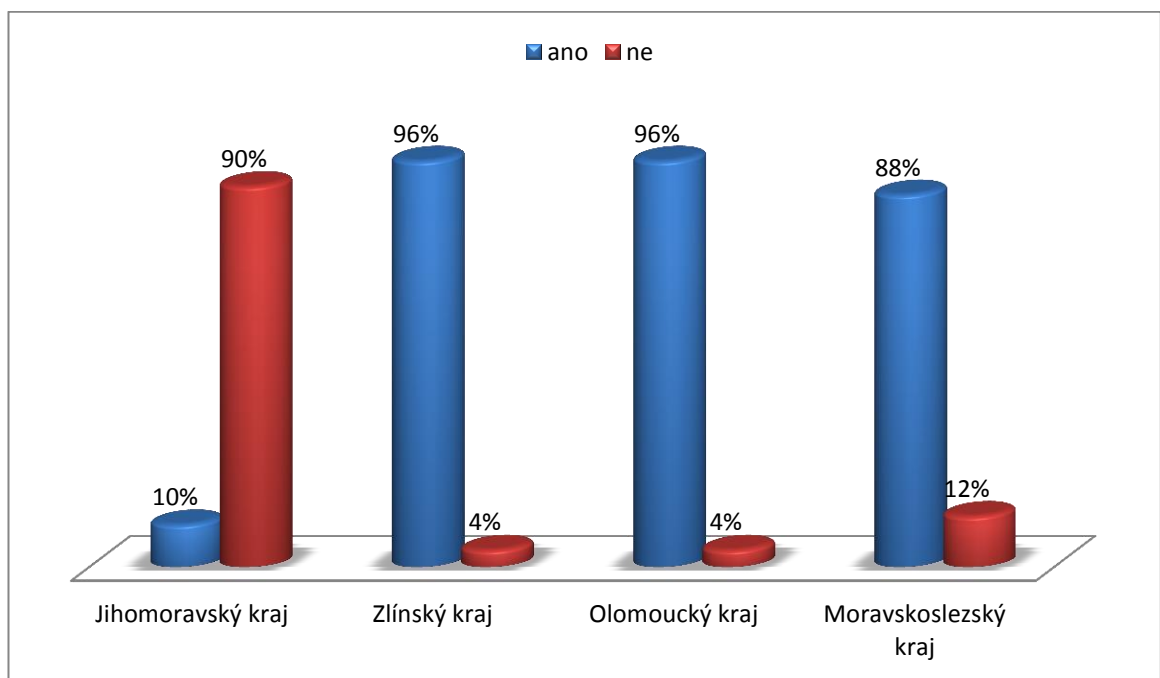
Neinformováno se cítí 72 % z celkového počtu respondentů. S tím koresponduje i výsledek v krajích, kde např. Olomoucký kraj udává hodnotu až 90 %. Moravskoslezský kraj vykazuje opět jiné výsledky. 44 % respondentů je informováno při velkých akcích a neinformovanost uvádí „jen“ 33 % dotazovaných.

Otázka č. 9: „Uvítali byste více vzdělávání v problematice omamných látek?“

Tabulka 10: Více vzdělávání v problematice omamných látek.

<i>Více vzdělávání</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Ano	138	72 %
Ne	54	28 %

Graf 8: Více vzdělávání v problematice omamných látek

Více vzdělávání v problematice omamných látek by uvítalo celkem 72 %. Ve Zlínském a Olomouckém kraji dokonce 96 %. Respondenti z Jihomoravského kraje si další vzdělávání v této problematice nepřejí – 90 % dotazovaných zvolilo odpověď „ne“.

Otázka č. 10: „Pořádáte nějaké besedy ohledně problematiky omamných látek v jiných institucích? Pokud ano, napište v jakých.“

Tabulka 11: Pořádání besed

<i>Pořádání besed</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Ano	14	7 %
ne	178	93 %

U otázky č. 10 nezařazují graf, protože je zde zařazena možnost otevřené odpovědi. 11 dotazovaných doplnilo základní školu, 2 mateřskou školu a 1 obecní úřad.

Otázka č. 11: Pokud pořádáte besedy, jste na ně včas a dostatečně proškoleni?

Tabulka 12: Proškolení před besedou

<i>Proškolení před besedou</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Ano	0	0 %
Ne	14	100 %

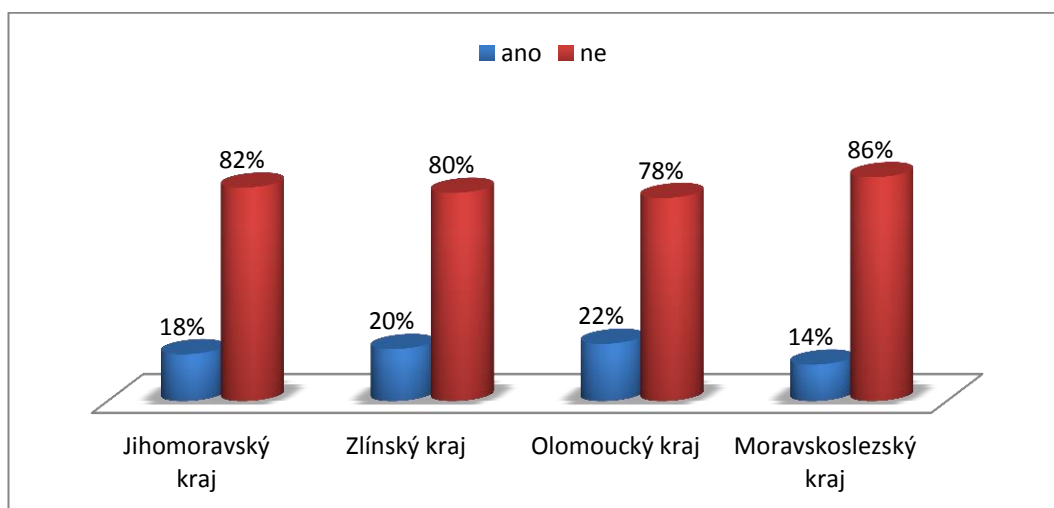
Nikdo, kdo pořádá besedu s drogovou tematikou nevedl, že by byl proškolen. Naopak celých 100 % dotazovaných uvedlo, že není proškolen.

Otázka č. 12. „Myslíte si, že preventivní besedy jsou dostačující v problematice návykových látek?“

Tabulka 13: Prevence v rámci besed

<i>Jsou prev. bes. dostačující</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Ano	36	19 %
ne	156	81 %

Graf 9: Prevence v rámci besed v krajích

Většina dotazovaných se domnívá, že besedy nejsou dostatečné v rámci prevence. Hodnoty se pohybují kolem 80 % jak všech dotazovaných, tak také v krajích.

Otázka č. 13: „Máte nějakou zpětnou vazbu z pořádaných besed?“

Tabulka 14: Zpětná vazba

<i>Zpětná vazba</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Ano	5	36 %
ne	9	64 %

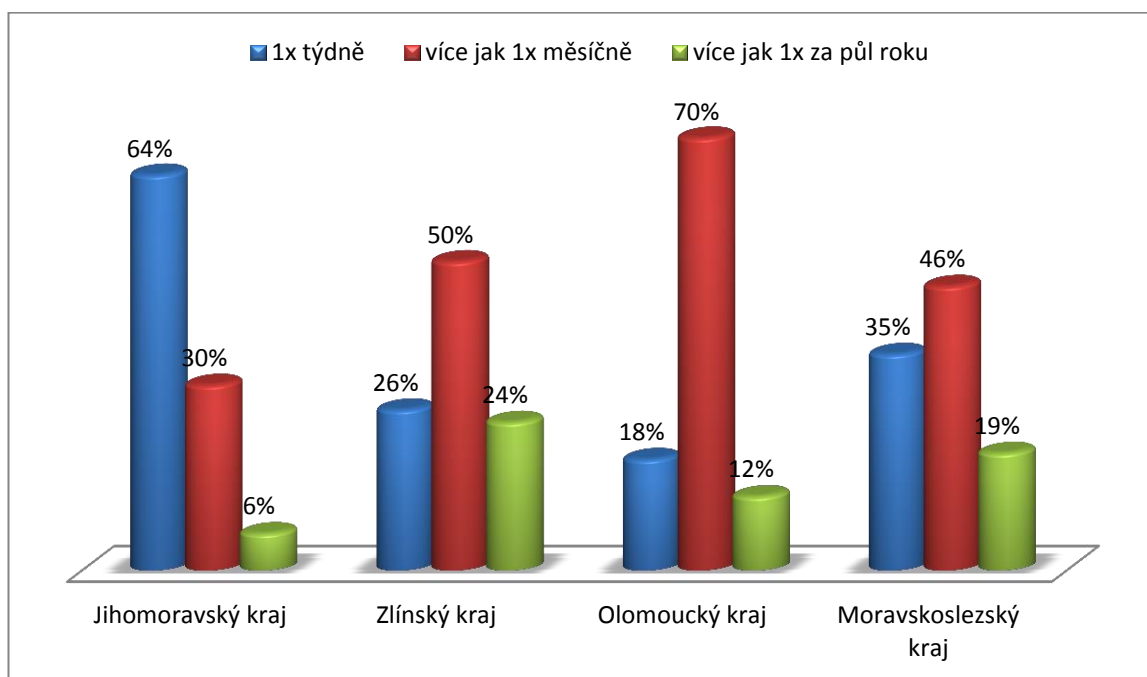
Z pořádaných besed má zpětnou vazbu pouze 36 % respondentů.

Otázka č. 14: „Jak často se při výkonu svého povolání setkáváte s protiprávním jednáním pod vlivem omamných látek?“

Tabulka 15: Četnost setkání s protiprávním jednáním pod vlivem omamné látky

<i>Množství setkání s protiprávním jednáním</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
1x týdně	69	36 %
Více jak 1x měsíčně	94	49 %
Více jak 1x za půl roku	29	15 %

Graf 10: Četnost setkání s protiprávním jednáním pod vlivem omamné látky podle krajů

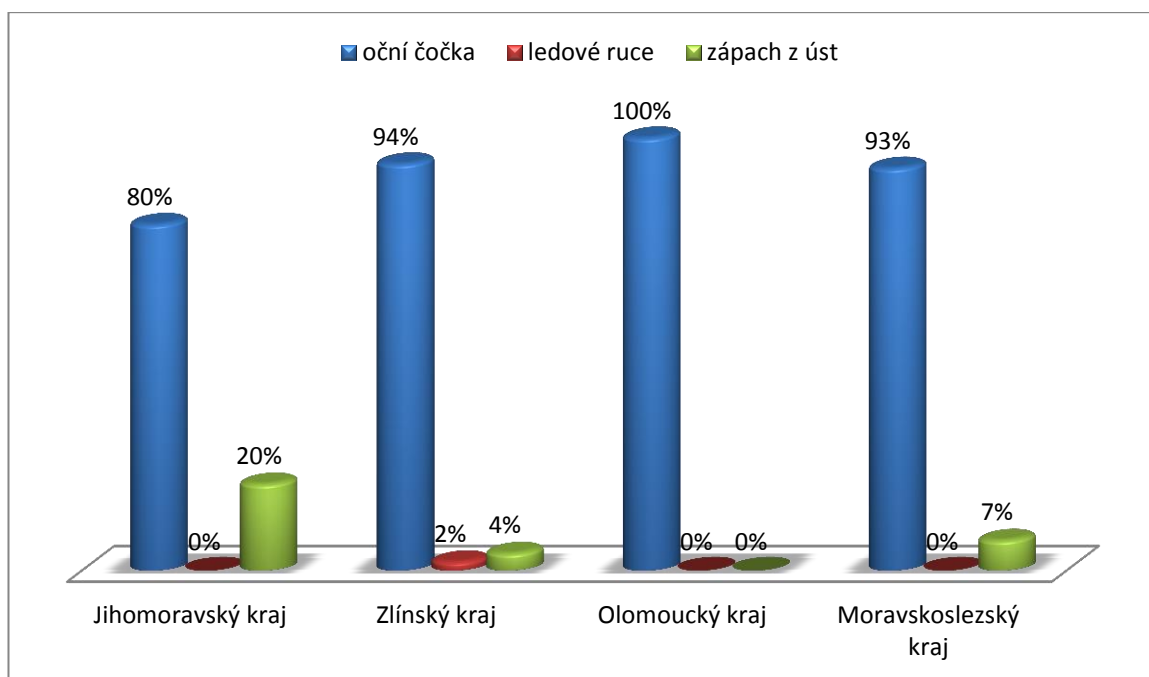
Nejvíce se s protiprávním jednáním pod vlivem omamné látky setkávají příslušníci Policie ČR více jak jednou měsíčně – 49 %. Ovšem v Jihomoravském kraji se 64 % dotazovaných setkává s tímto jednáním jednou týdně.

Otázka č. 15: „Podle čeho prvotně (bez tělesného kontaktu s osobou) poznáte osobu pod vlivem omamné látky?“

Tabulka 16: Prvotní znaky

<i>Prvotní znaky</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Oční čočka	176	92 %
Ledové ruce	1	0 %
Zápach z úst	15	8 %

Graf 11: Prvotní znaky podle krajů

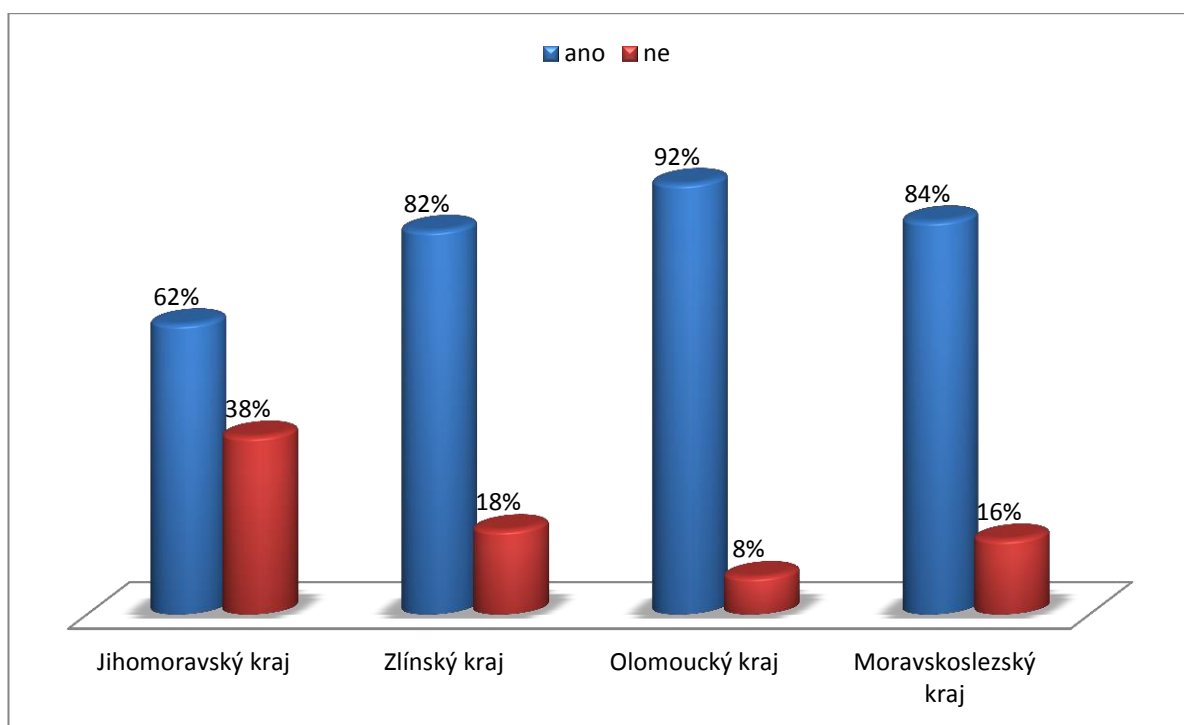
Z tabulky č. 16 vyplývá, že 92 % dotazovaných dokáže rozpoznat prvotní znaky u osob pod vlivem omamných látek. V Olomouckém kraji odpověděli dokonce všichni správně.

Otázka č. 16: „Myslíte si, že papírová práce je u řešení případů pod vlivem omamných látek zdlouhavá?“

Tabulka 17: Papírování

<i>Je papírová práce zdlouhavá?</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Ano	153	80 %
ne	39	20 %

Graf 12: Papírování

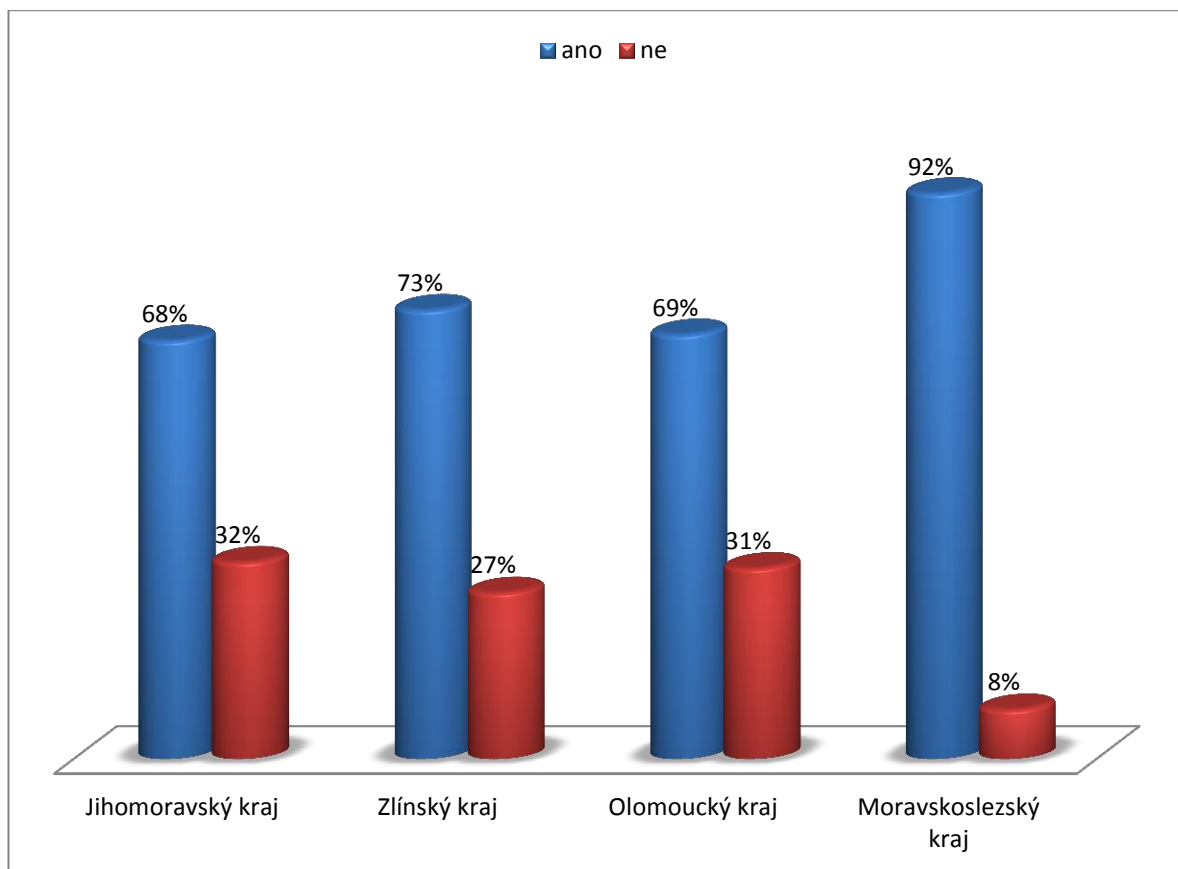
Celkový součet nám ukazuje, že 80 % dotazovaných si myslí, že papírová práce je zdlouhavá. V krajích je pod celkovým výsledkem jen Jihomoravský kraj, kde tuto skutečnost označilo jen 62 % respondentů.

Otázka č. 17: „Pokud jste odpověděli v předchozí otázce ANO, domníváte se, že je to jeden z demotivujících faktorů řešit takové případy?“

Tabulka 18: Demotivující papírová práce

<i>Je papírování demotivující?</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Ano	115	75 %
ne	39	25 %

Graf 13: Demotivující papírová práce v rámci krajů

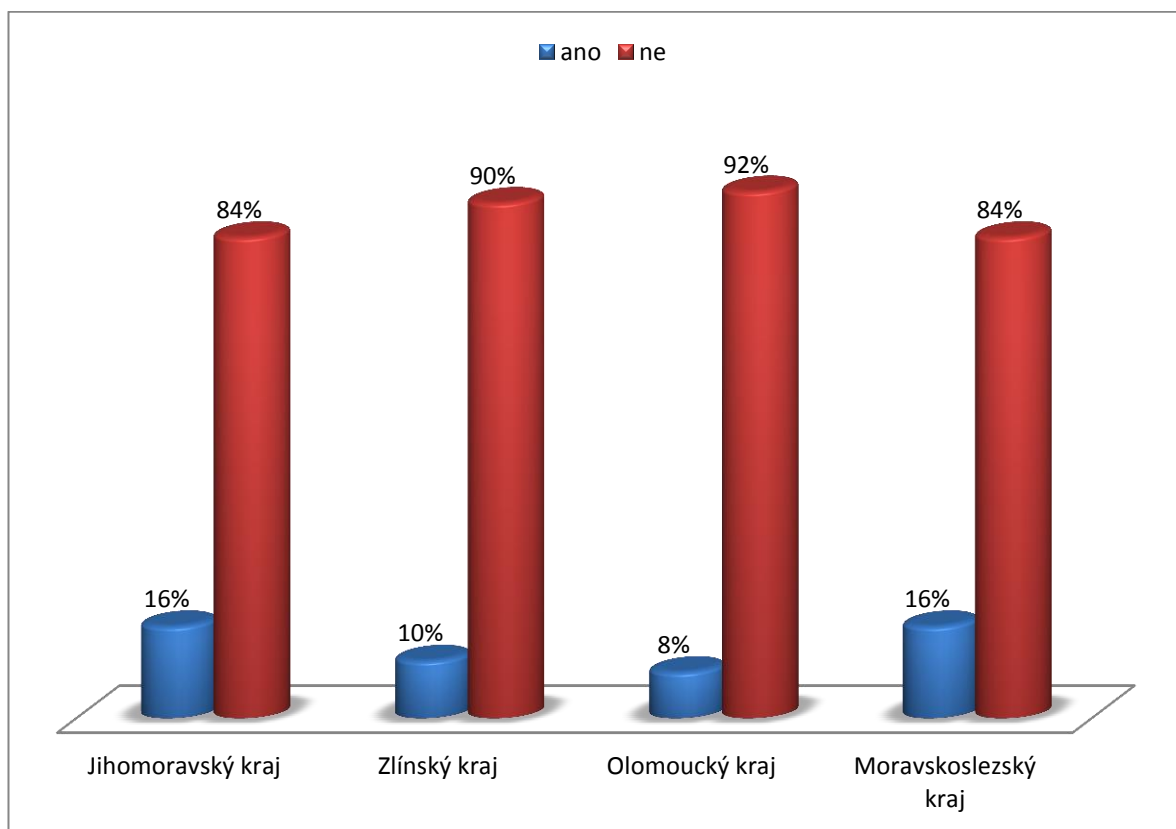
Celkově si 75 % dotazovaných myslí, že papírová práce je demotivující. Velmi podobné jsou výsledky v krajích, v Moravskoslezském kraji dokonce 92 %.

Otázka č. 18: „Myslíte si, že jsou tresty pro osobu jednající pod vlivem omamných látek dostačující?”

Tabulka 19: Dostatečné tresty

<i>Jsou tresty dostačující</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
Ano	24	12 %
Ne	168	88 %

Graf 14: Dostatečné tresty v rámci krajů

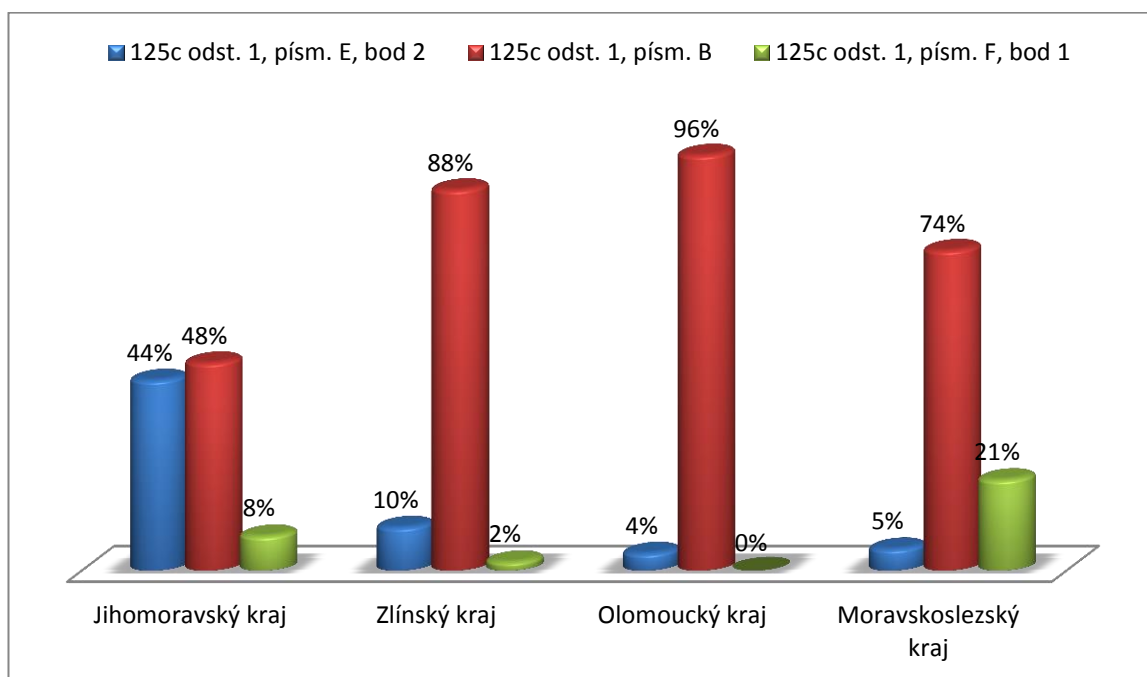
Většina respondentů se domnívá (88 %), že tresty pro osoby pod vlivem omamných látek jsou nedostačující. V krajích je situace naprosto stejná.

Otázka č. 19: „Podle kterého paragrafu se dopouští řidič motorového vozidla pod vlivem omamných látek přestupku?“

Tabulka 20: Přestupek pod vlivem omamné látky

<i>Přestupek</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
125c odst. 1, písm. E, bod 2	31	16 %
125c odst. 1, písm. B	147	77 %
125c odst. 1, písm. F, bod 1	14	7 %

Graf 15: Přestupek pod vlivem omamné látky v krajích

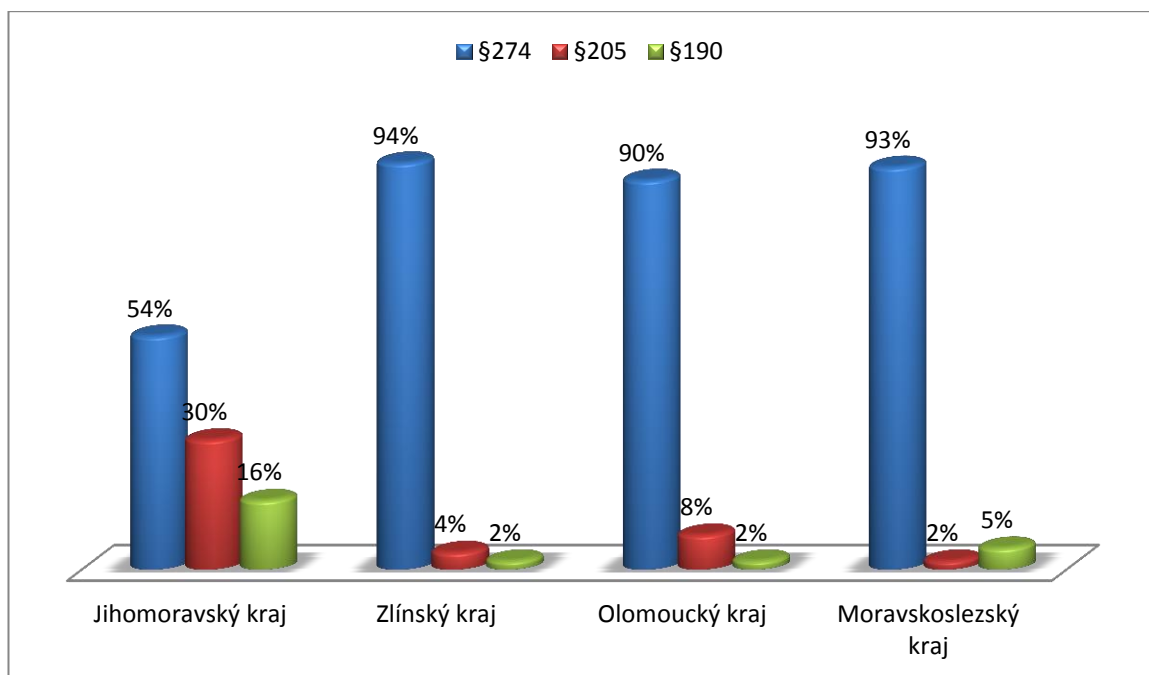
Při celkovém součtu zná správnou odpověď 77 % dotazovaných. V krajích nejlépe dopadl Olomoucký kraj s 96 % správných odpovědí. Naopak výsledek v jihomoravském kraji je k zamyšlení, protože zde správně odpovědělo jen 48 %.

Otázka č. 20: „Podle kterého paragrafu se dopouští řidič motorového vozidla pod vlivem omamných látek trestného činu?“

Tabulka 21: Trestný čin pod vlivem omamné látky

<i>Trestný čin</i>	<i>Počet odpovědí</i>	<i>Četnost v %</i>
§274	158	82 %
§205	22	12 %
§190	12	6 %

Graf 16: Trestný čin pod vlivem omamné látky v krajích

U trestných činů se počet správných odpovědí zvýšil na 82 % správných odpovědí. Nejlépe dopadl Zlínský kraj, kde byl počet správných odpovědí 94 %. Opět nejhorší výsledek vykazoval Jihomoravský kraj, kde správně odpovědělo pouze 54 % respondentů.

4.7 Shrnutí výsledků výzkumu

Dotazníkového šetření se účastnilo 192 příslušníků Policie ČR, což činilo 96 % z celkového počtu rozeslaných dotazníků.

Pro výzkum bylo důležitou skutečností to, že do šetření byly zahrnuty všechny moravské kraje mimo Kraj Vysočina, který leží na pomezí Čech a Moravy. Snahou bylo zjistit stav vzdělávání v oblasti omamných látek a znalosti zákonů s tím spojených na rozsáhlejších území a srovnat, zda se situace v krajích výrazně odlišuje.

Věkové hranice byly zastoupeny v kategorii 15 – 30 let a 31 – 45 let stejnoměrně, a to 48 %. Výraznější rozdíl se objevil jen v Jihomoravském kraji, kde měla věková kategorie 18 – 30 let 72 % respondentů. Celého výzkumu se zúčastnilo pouze 8 % žen.

Na počátku naší práce jsme si stanovili hypotézy, které budeme nyní vyhodnocovat. Dotkneme se také jednotlivých otázek, které mnohdy vykazují zajímavé až znepokojivé výsledky.

H1 Policisté jsou dostatečně vzděláváni. Několikrát za rok je vzděláváno 72 % všech dotazovaných. V krajích byla situace obdobná. Ve Zlínském, Olomouckém a Moravskoslezském kraji dosahovala odpověď několikrát za rok nad 72 %. Hypotéza 1 se potvrdila - podle výzkumu jsou policisté dostatečně vzděláváni.

Formou vzdělávání bývá nejčastěji voleno školení (84 %). Vzdělavatelem bývá nejčastěji pracovník Policie ČR (53 %). Podobných výsledků dosahoval Zlínský a Olomoucký kraj, ovšem v Jihomoravském kraji měla odpověď pracovník Policie ČR 88 %. Naopak v Moravskoslezském kraji je nejčastěji vzdělavatelem vedoucí oddělení (84%).

H2 Policisté nejsou dostatečně vzděláváni v tématické oblasti omamných a psychotropních látek. Vzdělávání v problematice omamných látek podle 50 % dotazovaných neprobíhá. Mimo Moravskoslezské kraje, kde 63 % respondentů uvádí, že jsou vzdělávání jednou za rok, je situace totožná s celkovým hodnocením. V Olomouckém kraji není vzděláváno dokonce 65 % a jednou za rok jen 8 % dotazovaných. Hypotéza se potvrdila, protože více než 50 % udává tuto skutečnost.

Co do informovanosti ve stavu kriminality se 72 % dotazovaných domnívá, že nejsou informováni. Nejvíce (90%) tuto skutečnost udává Olomoucký kraj, naopak v Moravskoslezském kraji je 44% respondentů informováno při velkých akcích.

Více vzdělávání v problematice omamných látek by si přálo 72 % příslušníků Policie ČR, avšak v Jihomoravském kraji si přeje být více vzděláváno pouze 10 % policistů.

Besedy s drogovou tematikou nepořádá 93 % dotazovaných. Ti, kteří besedu organizují (7%) ji pořádají na obecním úřadě, základní a mateřské škole, avšak nejsou včas proškolení - tuto skutečnost uvedlo 100 % dotazovaných. 81 % respondentů si nemyslí, že by byly besedy dostačující prevencí s bojem proti drogám. Zpětnou vazbu z pořádaných besed má pouze 34 % pořádajících.

H3 Při své práci se policisté setkávají s případy protiprávního jednání pod vlivem omamné a psychotropní látky minimálně jednou měsíčně. Tuto skutečnost uvedlo 49 % policistů. Vysoké hodnoty vykazuje i odpověď 1x týdně (36 %) a v Jihomoravském kraji tuto odpověď označilo dokonce 64 % dotazovaných. Odpověď jednou za půl roku bylo uvedeno nejvíce ve Zlínském kraji (24 %). Z výsledků vyplývá, že se hypotéza č. 3 potvrdila, protože 49 % dotazovaných se s protiprávním jednáním pod vlivem omamné látky setkává více jak 1x měsíčně a 36 % alespoň jednou týdně.

Prvotní příznaky člověka pod vlivem drogy dokáže rozpoznat 92 % příslušníků Policie ČR. Nejlepších výsledků dosáhl Olomoucký kraj, kde správně odpovědělo 100 % dotazovaných, naopak nejhorších výsledků dosáhl Jihomoravský kraj, kde 20 % respondentů uvedlo, že prvotním znakem toxikomana je zápach z úst.

To, že je „papírová práce zdlouhavá, si myslí 80 % dotazovaných, v krajích se situace odlišuje pouze v Jihomoravském kraji, kde si tuto skutečnost myslí pouze 62 % respondentů. Za demotivující to považuje 75 % policistů, v Moravskoslezském kraji dokonce 92 % policistů.

V otázce trestů si 88 % dotazovaných myslí, že tresty pro osoby pod vlivem omamných látek nejsou dostačující. V jednotlivých krajích byla situace podobná.

H4 Policisté znají zákony v problematice protiprávního jednání pod vlivem omamné a psychotropní látky. Přestupku pod vlivem omamné látky se dopouští řidič podle zákona č. 125c odst. 1, písm. B. Správnou odpověď znalo 77 % respondentů. Nejvíce správných odpovědí zaznamenal Olomoucký kraj a velmi dobrých výsledků dosáhl i Zlínský kraj. Naopak situace v Jihomoravském kraji je alarmující, protože správnou odpověď znalo pouze 48 % dotazovaných. Trestného činu pod vlivem omamné látky se dopouští řidič podle §274. Správně odpovědělo 82 % policistů. Nejlépe dopadl Zlínský kraj s 94 % správných odpovědí, nejhůře opět Jihomoravský kraj, který měl správně pouze 54 % odpovědí. Hypo-

téza se potvrdila. Policisté znají zákony potřebné výkonu služby a orientaci v problematice omamných látek.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo prozkoumat možnosti dalšího vzdělávání v problematice omamných látek. V teoretické části jsem se věnoval charakteristice vzdělávání jako takovému, jakožto i vzdělávání ve veřejné správě a u Policie České republiky. Charakterizoval jsem Polici České republiky, především povinnosti policisty a etický kodex, který by měl být pro všechny příslušníky Policie ČR závazný. A v neposlední řadě jsem se zajímal o problematiku omamných látek, která je spojena s kriminalitou a protiprávním jednáním. Ke všem kapitolám jsem prostudoval několik publikací odborné literatury a interních dokumentů Policie České republiky.

Z teoretické části jsem vyvodil závěr, že vzdělávání u PČR je nabízeno, avšak policisté jsou o něm málo informováni. V problematice omamných látek vzdělávání příslušníků PČR chybí. Existuje řada různých kurzů, které ovšem nemá řádový policista k dispozici, protože je zveřejněn pouze v systému, kam nemůže nahlížet. Je velkou chybou, že policisté nemají k dispozici vzdělávání, jaké můžeme vidět např. ve školství, kde mají učitelé k dispozici další vzdělávání pedagogických pracovníků a několikrát za rok mají možnost se zúčastnit takového vzdělávání. Vše samozřejmě závisí na množství finančních prostředků. Ovšem v resortu vnitra se nemůže policista dobrovolně přihlásit na kurz s tematikou, která ho zajímá a které se chce věnovat. Kdyby bylo možné realizovat takové kurzy a semináře, získala by možná PČR více odborníků na různou tematiku i v řadách Pořádkové Policie. Z mé vlastní praxe usuzuji, že protikorupční školení a kurz fyzických zdatností absolutně nemůže pokrýt potřeby, které má policista při výkonu služby. Z tohoto důvodu volí mnoho policistů formu vzdělávání v mimo resortním vzdělávání na státních a soukromých vyšších odborných či vysokých školách. Přitom policejní vzdělávání je velmi kvalitní a školitelé bývají odborníci s mnohaletou praxí, kteří dokáží předat mladším kolegům mnohé poznatky své dlouhodobé práce. Závažným problémem jsou zřejmě i finance, protože na obvodních odděleních je často podstav, tudíž je nemožné vysílat policisty se školit a ještě je zaplatit za dobu strávenou vzděláváním se.

V praktické části jsem použil jako formu výzkumu dotazník. Do dotazníkového šetření se zapojily čtyři kraje: Jihomoravský, Zlínský, Olomoucký a Moravskoslezský. Všechny hypotézy se potvrdily, avšak z výsledků vyplynulo mnoho zajímavých skutečností. Zajímavé je, že 72 % policistů by si přálo další vzdělávání v problematice omamných látek. Když se zaměříme na to, jak často se příslušníci Policie ČR setkávají s touto problemati-

kou (49 % jednou měsíčně a 36 % dokonce 1 týdně), vzdělávání by bylo zajisté velmi potřebné a pro pracovníky užitečné. Rozpoznat např. řidiče pod vlivem omamné látky je mnohem těžší než řidiče pod vlivem alkoholu, avšak rozsah způsobených škod je totožný a stejně nebezpečný. Jsem si jistý, že v řadách Policie ČR se nachází mnoho odborníků a pracovníků s mnohaletými zkušenostmi a ty by měly předávat dál. Dalším důležitým činitelem je Národní protidrogová centrála, která by mohla ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví pořádat kurzy pro policisty, kde by se seznámili jak se somatickou stránkou problému, tak i s páchanou kriminalitou a zákony.

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že bakalářská práce mi ukázala, jak málo se pracuje s problematikou omamných látek, což vyplývá z výzkumu, protože výzkumným cílem byli řadoví policisté. Jak jsem uvedl v úvodu mé práce, doba se neustále žene kupředu a je nezbytné se zdokonalovat a vzdělávat. Problematika omamných látek je a zřejmě i do budoucna bude závažná, proto by bylo nejlepším možným řešením připravit na tuto situaci ty, kteří mohou ovlivnit a zaručit bezpečnost občanů, jak to deklaruje etický kodex Policie České republiky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2580-2.

BORNÍK, Miroslav. *Drogy*. Praha: Themis, 2001. ISBN 80-85821-98-2.

ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F., SVĚTLÁ, J. *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda, 1999. ISBN 80-85927-69-1.

HENDRYCH, Dušan. *Správní věda*. Praha: ASPI Publishing, 2003. ISBN 80-86395-86-3.

HLADÍLEK, Miroslav. *Kapitoly z obecné didaktiky a didaktiky vzdělávání dospělých*. Praha: Univerzita Jana Ámose Komenského, 2009. ISBN 978-80-86723-75-4.

CHMELÍK, Jan. *Drogová kriminalita*. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999.

KOUBEK, Josef. *Řízení lidských zdrojů*. 2. vyd. Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-85943-51-4.

NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislosti*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-267-6.

NOŽINA, Miroslav. *Svět v drogách*. Praha: KLP, 1997. ISBN: 80-85917-36-X.

PALÁN, Zdeněk. *Základy andragogiky*. Praha: Vysoká škola Jana Amose Komenského, 2003. ISBN 80-86723-03-8.

PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-80-86723-58-7.

VEDRAL, Josef. *Správní řád*. Praha: Bova Polygon, 2006. ISBN 80-7273-134-3.

VOKUŠ, JIŘÍ. *Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2012. 2. Vyd. ISBN 978- 80-254-7700-7.0

STRAUSS, J., VIKTORYOVÁ, J., PALAREC, J., STRACH, J. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6.

ŠMERDA, Radek. *Trestněprávní úprava drogové problematiky*. Mimořádné číslo Bulletin Národní protidrogové centrály. Praha: Policie České republiky, Národní protidrogová centrála Služby kriminální police a vyšetřování, 2007.

ŠTÁBLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1997. ISBN 80-85981-64-5.

Internetové zdroje:

Pravidla vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech. Usnesení vlády České republiky ze dne 30. listopadu 2005 č. 1542. [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/vzdelavani-ve-verejne-sprave-a-akreditace-vzdelavacich-instituci-676573.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

Vzdělání, klíč k profesionalitě, 2012. [cit. 2013-02-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/vzdelani-klic-k-profesionalite.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Historie, příčiny a léčení drogových závislostí. Fišerová Magdaléna, 2000. [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: http://old.lf3.cuni.cz/drogy/articles/zavislost_ol.htm

Interní materiály:

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 1 ze dne 2. ledna 2003, kterým se stanoví postupy v oblasti vzdělávání příslušníků Policie České republiky.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 26 ze dne 7. dubna 2011b o drogové kriminalitě.

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018.

Bulletin Národní protidrogové centrály. PČR: Praha, 2009. ISSN 1211-8834).

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 221/2011, kterým se upravují některé postupy v řízení a přestupcích.

Zákon 40/2009 Sb. – trestní zákoník.

Zákon ze dne 29. listopadu 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád).

Zákon 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	25
Tabulka 2: Podíl drogové kriminality na celkové kriminalitě.....	33
Tabulka 3: Věk	41
Tabulka 4: Rozdělení krajů	42
Tabulka 5: Vzdělávání.....	43
Tabulka 6: Forma vzdělávání	44
Tabulka 7: Vzdělavatel.....	45
Tabulka 8: Vzdělávání v problematice omamných látek	46
Tabulka 9: Informovanost o stavu kriminality	47
Tabulka 10: Více vzdělávání v problematice omamných látek.....	48
Tabulka 11: Pořádání besed.....	49
Tabulka 12: Prevence v rámci besed	50
Tabulka 13: Zpětná vazba	50
Tabulka 14: Četnost setkání s protiprávním jednáním pod vlivem omamné látky	51
Tabulka 15: Prvotní znaky	52
Tabulka 16: Papírování	53
Tabulka 17: Demotivující papírová práce	54
Tabulka 18: Dostatečné tresty	55
Tabulka 19: Přestupek pod vlivem omamné látky	56
Tabulka 20: Trestný čin pod vlivem omamné látky	57

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Pohlaví	41
Graf 2: Věk rozdělen po krajích	42
Graf 3: Vzdělávání v krajích	43
Graf 4: Forma vzdělávání v krajích.....	44
Graf 5: Vzdělavatel	45
Graf 6: Vzdělávání v problematice omamných látek v krajích.....	46
Graf 7: Informovanost o stavu kriminality v krajích.....	47
Graf 8: Více vzdělávání v problematice omamných látek	48
Graf 9: Prevence v rámci besed v krajích.....	50
Graf 10: Četnost setkání s protiprávním jednáním pod vlivem omamné látky podle krajů	51
Graf 11: Prvotní znaky podle krajů	52
Graf 12: Papírování	53
Graf 13: Demotivující papírová práce v rámci krajů.....	54
Graf 14: Dostatečné tresty v rámci krajů.....	55
Graf 15: Přestupek pod vlivem omamné látky v krajích.....	56
Graf 16: Trestný čin pod vlivem omamné látky v krajích	57

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Důsledně proti toxikomanii II.....	69
Příloha 2: DOTAZNÍK.....	70

Příloha 1: Důsledně proti toxikomanii II

<h3>Drogové přestupky v nezkráceném řízení</h3> <ol style="list-style-type: none">1. Upozornit podezřelou osobu na protiprávnost jejího jednání a vyzvat ji, aby takového jednání zanechala - § 114 ZoPŘ.2. Přesvědčit se, zda podezřelá osoba není ozbrojena - § 35 odst. 2 písm. a) ZoPŘ.3. Zjistit totožnost osoby a zajistit její lustraci - § 63 odst. 2 písm. a) a písm. d) ZoPŘ.4. Na dobu nezbytně nutnou podezřelou osobu zajistit a o zajištění sepsat úřední záznam - § 26 odst. 1 písm. f) odst. 5 ZoPŘ.5. Vyzvat osobu k vydání věci, případně věc odejmout a vystavit potvrzení o odepnutí věci - § 34 odst. 1 písm. a), odst. 2 a odst. 3 ZoPŘ.6. Vydanou či odříznou věc uložit do vnitřního obalu (např. bezp. sáček, Orgatech) a dáte s ní nemanipulovat.7. Prostřednictvím operačního střediska vyzvat specialistu SKPV po líně tou a zajistit provedení orientační detekce zajištěné látky vč. zjištění její orientací hmotnosti kriminalistickým technikem (Poděpíše osoba, která látku vydával).8. Od podezřelé osoby vyzádat podání vysvětlení a sepsat o podání vysvětlení úřední záznam - § 61 odst. 1 písm. a), odst. 6 ZoPŘ.9. Je-li orientačně zjištěna hmotnost zajištěné látky na hranici mezi přestupkem a trestným činem, vyzádat od oboru kriminalistické techniky a expertiz určení hmotnosti látky, kvalitativní a kvantitativní analýzu. Množství zajištěné látky nespotřebované při detekci předat k uložení v režimovém skladu.10. Oznamit přestupek příslušnému správnímu orgánu a vyzádat s zpětnou vazbou o výsledku správního řízení - § 58 odst. 1 ZoPŘ.	<h3>Drogové přestupky v blokovém řízení</h3> <ol style="list-style-type: none">1. Upozornit podezřelou osobu na protiprávnost jejího jednání a vyzvat ji, aby takového jednání zanechala - § 114 ZoPŘ.2. Zjistit totožnost osoby a zajistit její lustraci - § 63 odst. 2 písm. a) ZoPŘ.3. Poučit osobu ve smyslu § 13 ZoPŘ o jejím procesním postavení, právech ovlivněného z přestupku (§ 3 odst. 2 ZoPŘ), přípustnosti projednání přestupku na místě v blokovém řízení s výší sankce do 1.000,- Kč (500,- Kč, jde-li o mladistvého) a nemožnosti dovolání proti uložení pokuty (§ 84 odst. 2 ZoPŘ).4. Dolažat se, zda osoba souhlasí s tím, že se dopustila přestupku podle § 30 odst. 1 písm. j) nebo písm. k) ZoPŘ. Pokud nesouhlasí, musí být veleno nezkrácené správní řízení.5. Stanovit výši pokuty a dolažat se, zda je osoba ochotna zaplatit ji na místě. Pokud ne, vydat obklad pro blokovou pokutu na místě nezaplacenou.6. Vyzvat osobu k vydání věci podle § 34 odst. 1 ZoPŘ za účelem jejího zničení podle § 34 odst. 4 ZoPŘ. Odmítne-li věc vydat, postupovat podle § 34 odst. 2 ZoPŘ a věc odejmout.7. Vydanou či odříznou věc uložit do vnitřního obalu (např. bezp. sáček, Orgatech), zapečetit, opatřit podpisem přestupce, datem vydání a označením obsahu. Pokud přestupce odmítne podepsat, policista tuto skutečnost uvede v záznamu dle bodu 8. této pokuty. Odmítnutí přestupce podepsat obal nemá vliv na možnost projednání přestupku v blokovém řízení.8. O vydání (odřízní) věci sepsat záznam (potvrzení o odepnutí či vydání věci), spojené s přestupkem záznam podepsat a kopii předat přestupce jako potvrzení o vydání (odřízní) věci. Pokud přestupce odmítne záznam podepsat, učinit do záznamu o této skutečnosti poznámku.9. Vydanou (odříznou) věc zaslat společně se záznamem dle bodu 8. k uložení do režimového skladu OPL.	<h3>KOMUNIKACE S TOXIKOMANEM</h3> <ul style="list-style-type: none">- zacıovat klíč; komunikaci vést opatrně, výstřížně,- bez zbytečných slovních výměn,- jasně z pozice autority, razně, NIKOLIV agresivně nebo argocitně,- místo kategoričtých záporů volit mírnější formu nesouhlasu,- hlas udržovat bez emočního zabarvení; pozor na své nevěrbání- projevy, které mohou vyprovokovat agresivní jednání,- udržovat přirozený oční kontakt (včetně jej přerušovat a zbytečně neoprodučovat). <h3>VÝBAVA TOXIKOMANA</h3> <ul style="list-style-type: none">- kromě injekčních stříkaček je třeba rovněž alkoholové desinfekční lampy, kyselina askorbová (bílý prášek - pozor na zaměnu s drogou), lžička, stanice, vatové filtry. <h3>RIZIKO PŘIMANIPULACI S OPL</h3> <ul style="list-style-type: none">- při poranění riziko přenosu hepatitidy B, C, viru HIV, některých pohlavních nemocí,- chránit se rukavicemi a dalšími vhodnými ochrannými pomůckami,- po fyzickém kontaktu s toxikomanem hygiena rukou ANTIBAKTERIÁLNÍM MYDLEM,- RIZIKO ZVÝŠUJE zejména svedolé nebo manipulace s vybavením toxikomana.	<h3>TYPOVÁNÍ OSOB POD VLIVEM OPL PODLE VÝRAZU, CHOVÁNÍ A REAKCÍ</h3> <ul style="list-style-type: none">- výraz očí: nepřirozený pohled; u opátů zúžené zornice (i v šeru), u ostatních drog silně rozšířené a nereagující na přímý dopad silného světla,- výraz obličeje: hrůzné pouto, změny barvy kůže (zarudlost nebo bledost),- dech: NEVNI (cítit po alkoholu),- řeč pod vlivem opátů: pomalá, seřadě,- řeč pod vlivem stimulantů: zrychlená, zmatená a nescuvivá,- tuce; jelo u rozlékání člověka; DBAT ZVÝŠENÉ POZORNOSTI (rozlišovat pohyby v souvislosti s intoxikací, které mohou zakryt pohyby vedoucí k použití zbraně - např. řij, střílačky- koordinace pohybu; potácivá, klátivá chůze (jelo u osoby pod vlivem alkoholu),- celkové chování - stimulácia: hyperaktivita, prudklost a nekontrolovatelnost pohybu,- opátý; útlumenost, dupečnost (máznost, neobekáráního výbuchu agrese). <h3>POZOR: PODOBNÉ PROJEVY MŮŽE VYKAZOVAT NEMOCNÝ ČLOVĚK!</h3>
--	---	---	---

Příloha 2: DOTAZNÍK

Dobrý den,

Jmenuji se Aleš Pospíšilík a jsem studentem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, obor Andragogika v profilaci řízení lidských zdrojů v neziskové sféře.

Chtěl bych vás požádat o vyplnění dotazníku pro účely mé bakalářské práce zaměřené na téma Další vzdělávání ve veřejné správě: vzdělávání policistů v problematice patologických jevů ve společnosti – protiprávní jednání pod vlivem omamných látek. Cílem dotazníku je zjistit, do jaké míry se setkáváme s protiprávním jednáním pod vlivem omamných látek, a jakým způsobem jste ohledně této tematiky vzdělávání.

Veškeré údaje jsou anonymní.

Děkuji za Váš čas a ochotu.

Prap. Aleš Pospíšilík, OOP Hulín

1. Pohlaví:
 - a) Muž
 - b) Žena
2. Věk
 - a) 18 – 30 let
 - b) 31- 45
 - c) 46 a více
3. Místo pracoviště
 - a) Zlínský kraj
 - b) Olomoucký kraj
 - c) Jihomoravský kraj
 - d) Moravskoslezský kraj
4. Jak často jste v zaměstnání vzdělávání?
 - a) Několikrát za rok
 - b) Jednou za rok
 - c) Méně než jednou za rok
5. Jakou formou jste vzdělávání
 - a) Kurzy
 - b) Praktické dovednosti
 - c) Školení
6. Kým je vzdělávání vedeno?
 - a) Externím školitelem (různé vzdělávací instituce)

- b) Pracovníkem z řad Policie ČR (mimo vaše oddělení)
 - c) Vedoucím vašeho oddělení
7. Jak často jste vzdělávání v oblasti problematiky omamných látek?
- a) 1x za rok
 - b) Méně než 1x za rok
 - c) Nejsme vzdělávání
8. Do jaké míry jste informování o stavu kriminality v problematice omamných látek z kriminálního oddělení?
- a) Jsme informováni dostatečně
 - b) Jsme informováni jen při velkých akcích
 - c) Nejsme informováni vůbec
9. Uvítali byste více vzdělávání v problematice omamných látek?
- a) Ano
 - b) Ne
10. Pořádáte nějaké besedy ohledně problematiky omamných látek v jiných institucích?
- Pokud ano, napište v jakých.
- a) Ano
-
- b) Ne
11. Pokud pořádáte besedy, jste na ně včas a dostatečně proškoleni?
- a) Ano
 - b) Ne
12. Myslíte si, že preventivní besedy jsou dostačující v problematice návykových látek?
- a) Ano
 - b) Ne
13. Máte nějakou zpětnou vazbu z pořádných besed?
- a) Ano
 - b) Ne
14. Jak často se při výkonu svého povolání setkáváte s protiprávním jednáním pod vlivem omamných látek?
- a) 1 x týdně
 - b) Více jak 1 x měsíčně
 - c) Více jak 1 x za půl roku
15. Podle čeho prvotně (bez tělesného kontaktu s osobou) poznáte osobu pod vlivem omamné látky?
- a) Oční čočka
 - b) Ledové ruce
 - c) Zápach z úst

16. Myslíte si, že „papírová práce“ je u řešení případů pod vlivem omamných látek zdlouhavá?

- a) Ano
- b) Ne

17. Pokud jste odpověděli v předchozí otázce ANO, domníváte se, že je to jeden z demotivujících faktorů řešit takové případy?

- a) Ano
- b) Ne

18. Myslíte si, že jsou tresty pro osoby jednající pod vlivem omamných látek dostačující?

- a) Ano
- b) Ne

19. Podle kterého paragrafu se dopouští řidič motorového vozidla pod vlivem omamných látek přestupku?

- a) 125c odst. 1, písm. E, bod 2
- b) 125c odst. 1, písm. B
- c) 125c odst. 1, písm. F, bod 1

20. Podle kterého paragrafu se dopouští řidič motorového vozidla pod vlivem omamných látek trestného činu?

- a) 274
- b) 205
- c) 190